

Vihdin kunnan
hallintosäätö
1.5.2024 alkaen
LUONNOS 5.2.2023

SISÄLLYSLUETTELO

Yleistä	1
1 § Hallintosäännön voimaantulo	1
2 § Hallintosäännön soveltamisala	1
3 § Kunnan johtamisjärjestelmä	1
2 Organisaatio	2
4 § Luottamushenkilöorganisaatio	2
5 § Henkilöstöorganisaatio	3
6 § Konsernijohto	4
7 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	4
3 Vaikuttamistoimielimet	5
8 § Nuorisovaltuusto	5
9 § Vanhusneuvosto	5
10 § Vammaisneuvosto	5
4 Toimielinten ja johdon tehtävät	5
~~11 § Toimielinten tehtävät .....~~	~~5~~
12 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja	6
13 § Valtuuston puheenjohtaja	6
14 § Kunnan viestintä	6
15 § Palvelukeskuksen johtajan tehtävät	7
16 § Tulosalueiden esimiesten esihenkilöiden tehtävät	8
17 § Vastuualueiden esimiesten esihenkilöiden tehtävät	8
5 Palvelukeskusten ja toimielinten toimiala	9
18 § Konsernipalveluiden toimiala	9
19 § Elinvoimapalveluiden palvelukeskuksen toimiala	9
20 § Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskuksen toimiala	10
21 § Kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskuksen toimiala	11
6 Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösvalta	12
22 § Toimielinten päätösvalan perusteet	12
23 § Toimielimen yleinen päätösvalta	12
24 § Kunnanhallituksen päätösvalta	13
25 § Sivistyslautakunta	17
26 § Hyvinvointilautakunta	18
27 § Elinvoimalautakunta	18
28 § Ympäristölautakunta	21
29 § Jaostot	22
30 § Viranhaltijain päätösvalta	22
31 § Viranhaltijapäätökset	22
7 Normaalista toimivallasta ja menettelytavoista poikkeaminen Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa	23
~~132 § Poikkeuksellisiin olosuhteisiin varautuminen .....~~	~~23~~
32 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi	23
33 § Päätösvalan käyttöön ottaminen määräajaksi kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa	24
34 § Toimielimen koolle kutsuminen normaalista poikkeavasti	24
8 Henkilöstöasiat Toimivalta henkilöstöasioissa	24
35 § Luvun määräysten soveltaminen Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa	24
36 § Viroista päättäminen	25
37 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi	25

38 § Hakumenettely Haettavaksi julistaminen	25
39 § Virkaan ottaminen palvelussuhdetta koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi	26
40 § Kelpoisuusehdot Kelpoisuusvaatimukset	26
41 § Päätösvalta henkilöstövalinnoissa	26
42 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen	27
43 § Virka- ja työvapaat, lisä- ja ylityöt	27
44 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen	28
45 § Virka- ja työsuhteen ehdot	28
46 § Sivutoimilupa	28
47 § Tehtävänkuvaukset	29
48 § Virantoimituksesta pidättäminen	29
49 § Palvelussuhteen päättymisen ja lomauttamisen	29
50 § Palvelussuhteen päättymisen	30
51 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen	30
52 § Palkan takaisinperiminen	30
9 Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen	30
53 § Sopimusten hallinta	30
54 § Kunnanhallituksen tiedonhallinnan tehtävät	31
55 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät	31
56 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta	31
10 Kunnan talous Taloudenhoito	32
57 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	32
58 § Talousarvion täytäntöönpano	32
59 § Toiminnan ja talouden seuranta	32
60 § Talousarvion sitovuus	32
61 § Talousarvion muutokset	32
62 § Laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksyminen	33
63 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	33
64 § Maksujen määrääminen Maksuista päättäminen	33
65 § Rahatoimen hoitaminen	34
66 § Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	34
11 Hallinnon ja talouden tarkastus Ulkoinen valvonta	35
Valvontajärjestelmä	35
67 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta	35
Tarkastuslautakunta	35
66 § Lautakunnan kokoonpano	35
68 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	35
69 § Tarkastuslautakunnan tehtävät	35
70 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	36
Tilintarkastaja	36
71 § Tilintarkastusyhteisön valinta	36
72 § Tilintarkastajan tehtävät	36
73 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	37
§ Tilintarkastussuunnitelma ja työohjelma	37
Tilintarkastajan ilmoitukset, tilintarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle	37
73 § Tilintarkastajan ilmoitukset	37
74 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	37
75 § Tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle	38

12 Varautuminen ja valmiussuunnittelu	38
76 § Varautuminen ja toiminnan jatkuvuuden suunnittelu	38
13 Valtuusto	39
Yleiset määräykset	39
77 § Valtuuston toiminnan järjestelyt	39
78 § Valtuustoryhmän muodostaminen	39
79 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	39
80 § Istumajärjestys	40
Valtuutetun aloiteoikeus	40
81 § Valtuutettujen ja nuorisovaltuutettujen aloitteet	40
82 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys	41
83 § Kunnanvaltuuston informaatiotilaisuus	41
Valtuuston kokoukset	41
84 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	41
85 § Kokouskutsu	42
86 § Esityslista	42
87 § Sähköinen kokouskutsu	43
88 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla	43
89 § Jatkokokous	43
90 § Varavaltuutetun kutsuminen	43
91 § Esteellisyyden ratkaiseminen Esteellisyys	43
92 § Läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa	44
86 § Nuorisovaltuuston edustus valtuuston kokouksessa	44
93 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	44
94 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja	45
91 § Nimenhuuto	46
92 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut	46
95 § Asioiden käsittelyjärjestys	47
96 § Puheenvuorot	47
92 § Puheenvuorojen käyttäminen	48
97 § Pöydällepanoehdotus ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	48
98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	49
99 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	49
100 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	49
99 § Äänestysjärjestys	50
101 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	51
102 § Toimenpideoite	51
Pöytäkirja	51
103 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	51
104 § Pöytäkirjan tarkastus	52
105 § Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenille	52
14 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	52
Vaalit	52
106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset	52
107 § Enemmistövaali	53
102 § Vaalitoimituksen avustajat	53
Suhteellinen vaali	53
108 § Valtuuston vaalilautakunta	53

109 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	54
110 § Ehdokaslistojen laatiminen	54
111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen.....	54
112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	54
113 § Vaalitoimitus Suhteellisen vaalin toimittaminen	55
114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	55
Muut määräykset	55
113 § Valtuuston työryhmät	55
15 Kokousmenettely Päätöksenteko- ja hallintomenettely muissa toimielimissä kuin valtuustossa	56
115 § Luvun määräysten soveltaminen	56
116 § Toimielimen päätöksentekotavat	56
117 § Sähköinen kokous	56
118 § Sähköinen päätöksentekomenettely.....	57
119 § Kokousaika ja -paikka	57
120 § Kokouksen koollekutsuminen Kokouskutsu	57
121 § Sähköinen kokouskutsu	57
122 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla.....	58
123 § Jatkokokous	58
124 § Varajäsenen kutsuminen	58
125 § Kokouksen pitäminen sekä laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	59
126 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	59
127 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	59
128 § Tilapäinen puheenjohtaja	59
129 § Läsnäolo toimielinten kokouksissa kokouksessa.....	60
130 § Kokouksen julkisuus	60
131 § Esittely.....	61
132 § Toimielinten esittelijät.....	61
133 § Esteellisyyden toteaminen Esteellisyys	61
134 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	62
135 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen.....	62
136 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	62
137 § Äänestyskseen otettavat ehdotukset	63
138 § Äänestys ja vaalit vaali.....	63
139 § Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen	63
140 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle	65
141 § Kunnanhallituksen ja lautakunnan otto-oikeus	65
142 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	65
16 Muut määräykset	66
60 § Tiedottaminen.....	66
143 § Haasteiden ja virallisten tiedonantojen vastaanotto Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen.....	66
144 § Aloiteoikeus	66
145 § Aloitteen käsittely.....	67
146 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot	67
147 § Asiakirjan allekirjoittaminen	67
148 § Asiakirjoista perittävät lunastukset sekä niiden Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	68
17 Kokouspalkkiot Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet.....	69

149 § Soveltamisala	69
150 § Osa-aikaisten kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan palkkio	70
151 § Kokouspalkkiot	70
152 § Sähköinen päätöksentekomenettely	71
153 § ~~Samana päivänä pidetyt kokoukset~~ Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta	71
154 § Vuosipalkkiot	72
155 § Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen	72
156 § Tarkastus, katselmus, ~~neuvottelu~~ , tai muu vastaava toimitus	73
157 § Kuntien yhteistoimintaelimet	73
158 § Kuuma-seudun liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan palkkiot	73
159 § Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta, -toimikunta ja kotiyhdistyksen vaalitoimitsija ...	73
160 § Palkkion maksamisen edellytykset	74
161 § Erityistehtävät Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen	74
161 § Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaus	74
162§ Vaatimuksen esittäminen	75
163 § Palkkion maksamisaika	75
164 § Matkakustannusten korvaus korvaaminen	76
165 § Erityistehtävät Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen	76
16 Voimaantulosäännökset?	76

Vihdin kunnan hallintosääntö

Yleistä

1 § Hallintosäännön voimaantulo

~~Tämä sääntö tulee voimaan 1.10.2021 ellei tässä säännössä erikseen toisin mainita ja samalla kumotaan kunnanvaltuuston aikaisemmin hyväksymä hallintosääntö.~~

~~Kunnanvaltuuston 7.12.2020 § 64 päättämät kokouspalkkioita koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2021 ja ovat voimassa 31.12.2023 saakka. Muutokset koskevat hallintosäännön pykälä ~~116~~ ja ~~118~~.~~

~~Kunnanvaltuuston 26.9.2022 § 50 päättämät muutokset nuorisovaltuutetun aloiteoikeuteen (80 §), vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kokouspalkkioihin ja matkakustannusten korvauksiin (12 luku) sekä päätösten otteiden allekirjoittamiseen ja oikeaksi todistamiseen (63 §) tulevat voimaan 1.10.2022 alkaen.~~

~~Kunnanvaltuuston 26.9.2022 § 50 päättämä muutos konsernipalveluiden toimialaan (11 §) tulee voimaan 1.1.2023 alkaen.~~

~~Tämä sääntö tulee voimaan 1.5.2024 alkaen. Samalla kumotaan kunnanvaltuuston aikaisemmin hyväksymä hallintosääntö.~~

2 § Hallintosäännön soveltamisala

Tällä säännöllä määrätään kunnan ~~hallinnosta, organisaatiosta, hallinnon ja toiminnan järjestämisestä sekä päätöksenteosta ja kokousmenettelystä, ellei laissa ole toisin määrätty.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Hallintosäännön lisäksi kunnan toimintaa ohjataan kunnanhallituksen ja lautakuntien ~~hyväksymillä oman toimialansa osalta hyväksymällä palvelukeskuskohtaisilla toimintasäännöillä toimintasäännöllä.~~

[Vihdin kunnassa on nykyisin vain yksi toimintasääntö. Kunnanhallitus ja kukin hallintosäännössä mainittu lautakunta hyväksyy toimintasäännön ja sen muutokset oman toimialansa osalta.]

3 § Kunnan johtamisjärjestelmä

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston kunnan toimintaa linjaaviin päätöksiin.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja kunnan henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan, sopimushallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Kunnanhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvää yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti ja yhtenäistetään aikaisemmin voimassa olevan hallintosäännön sisältö vastaamaan uusia säännöksiä.]

Kunnassa on kunnanjohtajan virka. Kunnanjohtaja johtaa ja ~~valvoo~~ kehittää kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja kunnan henkilökunnan toimintaa.

[Siirretään kunnanjohtajaa koskeva yleismaininta 3 §:stä tähän kohtaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

2 Organisaatio

4 § Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat seuraavat toimielimet:

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustossa on 43 valtuutettua.

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 9 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. Ennen puheenjohtajiston valintaa valtuusto päättää varapuheenjohtajien lukumäärästä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kunnanhallituksen kahdeksi vuodeksi.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ~~puheenjohtaja, varapuheenjohtaja~~ sekä ~~kolme muuta jäsentä~~. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat

Vaaleja varten valittavien toimielinten jäsenet valitaan vaalilain mukaisesti.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnassa on 11 jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunnassa on 9 jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunnassa on 9 jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnassa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Ympäristölautakunnan katselmusjaosto

Ympäristölautakunta valitsee katselmusjaoston, jossa on 3 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Jäseneksi, ei kuitenkaan puheenjohtajaksi, voidaan valita muitakin kuin toimielimen jäseniä ja varajäseniä.

Jaostojen jäsenet valitaan enintään nimeävän toimielimen toimikaudeksi.

Lautakunta valitsee toimialansa jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

5 § Henkilöstöorganisaatio

~~Kunnassa on kunnanjohtajan virka. Kunnanjohtaja johtaa ja valvoo kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja kunnan henkilökunnan toimintaa.~~

[Siirretään kunnanjohtajaa koskeva yleisaininta 3 §:än Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Kunnanjohtajan ollessa estynyt, esteellinen tai jos kunnanjohtajan virka on avoinna hoitavat kunnanjohtajan virkatehtäviä sijaisina järjestyksessä seuraavat viranhaltijat: hallintojohtaja, talousjohtaja, tekninen johtaja, elivoimajohtaja, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä henkilöstöjohtaja.

Kunnan toiminnat jakautuvat neljään palvelukeskukseen, jotka ovat konsernipalvelut, elinvoimapalvelut, sivistys- ja hyvinvointipalvelut sekä **kuntaympäristöpalvelut.**

Palvelukeskusten johtajina toimivat seuraavat viranhaltijat:

Konsernipalveluiden palvelukeskus	hallintojohtaja
Elinvoimapalveluiden palvelukeskus	elinvoimajohtaja
Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelukeskus	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskus	tekninen johtaja

Palvelukeskukset muodostuvat palvelukokonaisuuksista, joita kutsutaan tulosalueiksi. Tulosalueet määrittelee kunnanhallitus.

Tulosalueet voidaan jakaa vastuualueisiin. Jaosta päättää palvelukeskuksen johtaja.

6 § Konsernijohto

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, palvelukeskusten johtajat, talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja siten kuin konserniohjeessa tarkemmin määritellään.

7 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kunnanhallitus

1. Vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämistä ja hyväksymisestä valmistelusta valtuustolle
[Vihdissä konserniohjeen hyväksyminen kuuluu nyt hallintosäännön mukaan kunnanhallitukselle, mutta konserniohjeen valmistelussa muutetaan käytäntöä!];
2. Hyväksyy periaatteet konsernitilin käytöstä [uusi määräys Vihdissä];
3. Vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
4. Määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon;
5. Antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä;
6. Arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa;
7. Käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

3 Vaikuttamistoimielimet

8 § Nuorisovaltuusto

Kunnanhallitus asettaa nuorisovaltuuston. Kunnanhallitus hyväksyy nuorisovaltuustolle toimintasäännön, joissa todetaan muun muassa toimielimen lakisääteiset ja mahdolliset muut tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, toimikausi, erottaminen kesken toimikauden, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan valinta, sihteerin tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyö hyvinvointialueen vastaavan vaikuttamistoimielimen kanssa.

9 § Vanhusneuvosto

Kunnanhallitus asettaa vanhusneuvoston valtuustokausittain. Kunnanhallitus hyväksyy vanhusneuvostolle toimintasäännön, joissa todetaan muun muassa toimielimen lakisääteiset ja mahdolliset muut tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, erottaminen kesken toimikauden, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan valinta, sihteerin tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyö vastaavan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimen kanssa.

[Nykyisin Vihdin kunnanhallitus asettaa vanhusneuvoston toimikaudekseen, mutta toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista muuttaa toimikaudeksi valtuustokausi]

10 § Vammaisneuvosto

Kunnanhallitus asettaa vammaisneuvoston valtuustokausittain. Kunnanhallitus hyväksyy vammaisneuvostolle toimintasäännön, joissa todetaan muun muassa toimielimen lakisääteiset ja mahdolliset muut tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, erottaminen kesken toimikauden, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan valinta, sihteerin tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyö hyvinvointialueen vastaavan vaikuttamistoimielimen kanssa.

[Nykyisin Vihdin kunnanhallitus asettaa vammaisneuvoston toimikaudekseen, mutta toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista muuttaa toimikaudeksi valtuustokausi]

[Lisätään uusi luku Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

4 Toimielinten ja johdon tehtävät

~~11 § Toimielinten tehtävät~~

~~Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja hoitaa toimintoja taloudellisesti ja tehokkaasti eri lakien, kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden ja tämän hallintosäännön määräysten mukaisesti.~~

~~Lautakunnat vastaavat toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittamisestä ja valvonnasta, toimintalinjojen ja painopistealueiden määrittämisestä, voimavarojen yhteensovittamisesta ja tasapainottamisesta sekä talousarvion toteuttamisesta.~~

~~Lautakunta huolehtii toimialansa tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle. [siirretty §23]~~

12 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Kunnanhallituksen puheenjohtaja voi valtuuston niin päättäessä hoitaa tehtävää osa-aikaisesti.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja

1. johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin;
2. vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut;
4. johtaa johtajasopimuksella kunnanhallituksen puheenjohtajiston sovittuja neuvotteluja kunnanjohtajan kanssa sekä;
5. päättää kunnanjohtajan virkavapaista, vuosilomista ja koulutuksista ja
6. hyväksyy kunnanjohtajan matka-, puhelin-, edustus-, yms. laskut.

[Lisätään uusi kohta Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin sekä kunnanjohtajan johtajasopimuksen mukaisesti.]

13 § Valtuuston puheenjohtaja

Valtuuston puheenjohtaja voi valtuuston niin päättäessä hoitaa tehtävää osa-aikaisesti. **Kunnanvaltuuston puheenjohtaja vastaa kunnanvaltuuston työskentelyn vastuullisuudesta ja tuloksellisuudesta.** [päivitetään vastaamaan valtuuston puheenjohtajalle yleisesti määritettyjä tehtäviä]

14 § Kunnan viestintä

Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää ja tiedottamista kunnan toiminnasta.

Kunnanhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Kunnanhallitus, lautakunnat, kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

15 § Palvelukeskuksen johtajan tehtävät

Palvelukeskuksen johtaja johtaa palvelukeskusta ja vastaa sen toiminnasta sekä palvelukeskuksen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä **kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa**.

[Lisätään maininta Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Palvelukeskuksen johtaja vastaa sen lisäksi, mitä toimintasäännössä on määrätty:

- koko palvelukeskuksen toimialan toimintasuunnitelman, **strategisten tavoitteiden** ja talousarvion valmistelun koordinoinnista sekä valvonnasta
- talouden ja toiminnan tuloksellisuuden seurannasta sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuuden varmistamisesta
- yhteistyöstä kunnan ulkopuolisten yhteistyötahojen ja kunnan muiden palvelukeskusten kanssa
- johtamisen kehittämisestä ja yhteistoimintaan perustuvan toimintakulttuurin edistämisestä
- palvelukeskuksen viestinnästä elinvoimapalveluiden antamien ohjeitten mukaisesti
- esittelystä toimialansa lautakunnalle siten kuin tämän hallintosäännön 54 §:ssä on määrätty.
- palvelukeskuksen vakuutettavien kohteiden ilmoittamisesta sovitun menettelytavan mukaisesti.

16 § Tulosalueiden ~~esimiesten esihenkilöiden~~ tehtävät

Tulosalueiden ~~esihenkilöt~~-esihenkilöt

1. johtavat ja kehittävät tulosalueensa toimintaa ~~kunnanhallituksen, lautakunnan ja palvelukeskuksen johtajan alaisuudessa~~ ja vastaavat yhteistyössä henkilöstönsä kanssa siitä, että tulosalueen toiminta hoidetaan tuloksellisesti talousarviossa ja kehittämiskeskusteluissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

[Lisätään maininta Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

2. valmistelevat tulosalueensa ehdotuksen toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi.
3. huolehtivat siitä, että toimintaa kehitetään yhteistyössä muiden tulosalueiden ja sidosorganisaatioiden kanssa.
4. vastaavat tulosalueensa osalta sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisesta.

17 § Vastuualueiden ~~esimiesten esihenkilöiden~~ tehtävät

Vastuualueiden ~~esihenkilöt~~ vastaavat vastuualueensa osalta sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisesta.

5 Palvelukeskusten ja ~~toimielinten~~ toimiala

18 § Konsernipalveluiden palvelukeskuksen toimiala

Konsernipalvelut vastaavat operatiivisella tasolla kunnan strategisen suunnittelun valmistelusta. Konsernipalveluiden toimialaan kuuluu talouden, tietohallinnon, henkilöstöhallinnon, viestinnän ja markkinoinnin sekä hallinnon tukipalveluiden suunnittelu, koordinointi, toteutus ja seuranta.

Konsernipalveluiden palvelukeskuksen tehtäviin kuuluu vaalilain mukaisten vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät sekä konserniohjauksen ja -valvonnan operatiivinen toteuttaminen.

Kunnanhallitus vastaa

- strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista
- asuntopolitiikasta ja valtion tukemaa asuntotuotantoa koskevista asioista
- työllisyyspolitiikasta
- omistajapolitiikasta
- henkilöstöpolitiikasta
- konserniohjauksesta
- valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta
- hallinnon tukipalveluista
- maaseutuasioista
- viestinnästä ja markkinoinnista
- vaaleista
- verotukseen liittyvistä asioista
- pakolaisten vastaanottamiseen ja maahanmuuttajien palveluihin liittyvistä keskeisistä linjauksista sekä
- niistä asioista, jotka lain tai hallintosäännön perusteella eivät kuulu kunnanvaltuuston tai lautakuntien toimialaan.
- [siirretty §:t 17-21]

Tarkastuslautakunta vastaa

- kuntalaissa ja tarkastussäännössä määrättyistä tehtävistä

Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta vastaavat

- vaalilaissa määrättyistä tehtävistä
[poistettu tarpeettomana, tehtävät lakisääteisiä]

19 § Elinvoimapalveluiden palvelukeskuksen toimiala

Elinvoimapalveluiden palvelukeskuksen toimialaan kuuluu maankäytöstä ja maankäytön suunnittelusta, kaavoituksesta, kartasto-, mittaus- ja paikkatietopalveluista, kuljetuspalveluista, elinkeino- ja työllisyyspalveluista sekä liikuntapalveluista vastaaminen.

Kunnanhallitus vastaa

- maapolitiikasta

Elinvoimalautakunta vastaa

- elinkeinopolitiikasta

- liikuntapalveluista
- maankäytön suunnittelusta
- viestinnästä ja markkinoinnista
- kartasto- ja mittaus- ja paikkatietotehtävistä
- työllisyyspolitiikasta

Ympäristölautakunta vastaa

- ympäristönsuojelusta sekä luonnonsuojelusta
- ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta, sikäli kuin ne eivät kuulu alueelliselle ympäristöterveyslautakunnalle
- rakennustoiminnan ja rakennetun ympäristön valvonnasta

Ympäristölautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena (rakennuslautakuntana), ja ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu-, vesi-, vesihuolto-, vesiliikenne-, maastoliikenne-, ulkoilu-, maa-aines- ja kemikaali- ja jätelain sekä niiden johdosta annettujen asetusten ja määräysten ja muidenkin toimialaansa kuuluvien lakien, asetusten ja niiden johdosta annettujen määräysten mukaisena kunnan lupa- ja valvontaviranomaisena lukuun ottamatta kunnan leirintäalueviranomaista. Lisäksi ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisena hallintoviranomaisena.

Katselmusjaosto vastaa

- ympäristölautakunnan katselmuksista.
- [siirretty §:t 17-21]

20 § Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskuksen toimiala

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskus vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen ja lukio-opetuksen järjestämisestä ja koordinoinnista Vihdin kunnan alueella. Tämän lisäksi sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskus vastaa hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen koordinoinnista ja nuorisopalveluiden, kulttuuri- ja kansalaistoiminnan palveluiden, kirjasto- ja tietopalveluiden, museopalveluiden sekä maahanmuuttopalveluiden tuottamisesta.

Sivistyslautakunta vastaa

- varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta ja perusopetuksesta sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta
- nuoriso- ja aikuiskoulutuksesta sisältäen lukio-opetuksen, ja ammattikoulutuksen siltä osin, kun ne kuuluvat kunnan toimivaltaan, eikä niitä tällä säännöllä ole siirretty muulle toimielimelle

Hyvinvointilautakunta vastaa

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
- nuorisopalveluista
- kulttuuri- ja kansalaistoiminnan palveluista
- kirjasto- ja tietopalveluista
- museopalveluista

- Hiiden Opiston palveluista
- Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston palveluista
- taiteen perusopetuksesta
- pakolaisten vastaanottamiseen ja maahanmuuttajien palveluihin liittyvistä keskeisistä linjauksista

Hyvinvointilautakunta toimii lisäksi terveydenhuoltolain 12 §:n tarkoittamana terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona kunnassa sekä ja laissa ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 5 §:ssä tarkoitettuna ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä.

[siirretty §:t 17-21]

21 § Kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskuksen toimiala

Kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskuksen toimialaan kuuluu kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevista rakennuksista, tiloista ja asunnoista vastaaminen. Tämän lisäksi kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskuksen toimivaltaan kuuluvat yhdyskuntatekniikan tehtävät, kiinteistöjen omistajatehtävät, kiinteistöjohtaminen ja -hallinto, rakennuttaminen ja ylläpito kunnan omistamien ja hallinnoimien kiinteistöjen ylläpitäminen, kunnan yleisiin teihin liittyvät tehtävät, vesihuoltolaitoksen toiminta, ateria- ja puhdistuspalvelut sekä jätehuollon tehtävät niiltä osin, kuin ne eivät kuulu Länsi-Uudenmaan jätelautakunnan alaiseen toimintaan.

Kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskus vastaa toimialallaan rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta sekä luonnonsuojelusta.

Elinvoimalautakunta vastaa

- kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevista rakennuksista ja muista tiloista sekä kunnan omistamista asunnoista
- yhdyskuntatekniikasta
- jätehuollon järjestämisestä sikäli kuin se ei kuulu Länsi-Uudenmaan jätelautakunnalle
- kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevien kiinteistöjen (maa- ja vesialueet) ylläpidosta
- yleisiä teitä koskevista asioista lukuun ottamatta kunnanhallitukselle annettua toimivaltaa päättää valtion ylläpitämiä teitä koskevista suunnitelmista
- vesihuoltolaitoksen toiminnasta
- ateria- ja puhdistuspalveluista
- pelastustoimesta sikäli kuin se ei kuulu alueellisen pelastuslaitoksen johtokunnalle

Ympäristölautakunta vastaa

- ympäristönsuojelusta sekä luonnonsuojelusta
- ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta, sikäli kuin ne eivät kuulu alueelliselle ympäristöterveyslautakunnalle
- rakennustoiminnan ja rakennetun ympäristön valvonnasta

Ympäristölautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena (rakennuslautakuntana), ja ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu-, vesi-, vesihuolto-, vesiliikenne-, maastoliikenne-, ulkoilu-, maa-aines- ja kemikaali- ja

~~jätelain sekä niiden johdosta annettujen asetusten ja määräysten ja muidenkin toimialaansa kuuluvien lakien, asetusten ja niiden johdosta annettujen määräysten mukaisena kunnan lupa- ja valvontaviranomaisena lukuun ottamatta kunnan leirintäalueviranomaista. Lisäksi ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisena hallintoviranomaisena.~~

~~Katselmusjaosto vastaa
— ympäristölautakunnan katselmuksista.~~

[siirretty §:t 17-21]

~~Lisäksi elinvoimalautakunta toimii öljy- ja kemikaalivahinkoasioissa kunnan vastaavana torjunta- ja jälkitorjuntaviranomaisena.~~

6 Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösvalta

22 § Toimielinten päätösvallan perusteet

Luottamushenkilöelinten päätösvalta on määritelty laissa ja tässä säännössä ja toimintasäännössä. Hallintosääntöön pohjautuva toimintasääntö sisältää tarkempia määräyksiä johtamisesta, tehtävistä, erityisesti viranhaltijoiden päätösvallan käyttämisestä sekä toimintatavoista. Toimintasäännön hyväksyy toimialansa mukaisesti:

- konsernipalveluiden palvelukeskuksen osalta kunnanhallitus
- elinvoimapalveluiden palvelukeskuksen osalta kunnanhallitus ja elinvoimalautakunta ja ympäristölautakunta
- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelukeskuksen osalta sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta
- infra- ja tukipalveluiden kuntaympäristöpalveluiden palvelukeskuksen osalta elinvoimalautakunta ja ympäristölautakunta

[Tarkennetaan toimintasäännön sisällön kuvausta. Ei muutosta nykyiseen sääntelyyn.]

[Lisätään infra- ja tukipalveluiden/kuntaympäristöpalveluiden osalta toimintasäännön hyväksyvä toimielin.]

Kunnanhallitus voi siirtää sille kuuluvaa päätösvaltaa lautakunnalle, jaostolle, luottamushenkilölle tai viranhaltijalle ja lautakunta sille kuuluvaa päätösvaltaa jaostolle, luottamushenkilölle ja viranhaltijalle, ellei voimassa olevasta lainsäädännöstä muuta johdu. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

23 § Toimielimen yleinen päätösvalta

Toimielin johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Toimielin seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Toimielin edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

[Lisätään soveltuvin osin maininta Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Toimielin

1. hyväksyy toimialansa toimintasuunnitelmat, seurantaraportit ja toimintakertomuksen
2. päättää tulosalueiden välisestä voimavarojen jaosta talousarvion yhteydessä päätettyjen periaatteiden mukaisesti
3. tekee toimialaansa koskevat sopimukset, hankinnat sekä irtaimen omaisuuden vuokraukset ja luovutukset
4. hyväksyy, valvoo ja vapauttaa toimialansa vakuudet
5. päättää käytöstä poistettavasta irtaimistosta ja sen luovutuksesta
6. myöntää toimialansa avustukset
7. päättää toimialansa vahingonkorvausten maksamisesta
8. päättää toimialansa palveluista perittävistä maksuista siten kuin jäljempänä taloutta koskevassa luvussa on määrätty
9. antaa lausunnot toimialaansa koskevissa asioissa lukuun ottamatta niitä lausuntoja, jotka on tässä hallintosäännössä määrätty kunnanhallituksen, elinvoimalautakunnan taikka ympäristölautakunnan toimivaltaan
10. huolehtii toimialansa tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle.
[siirretty § 11]

24 § Kunnanhallituksen päätösvalta

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta, vastaa kuntalaisia ja tässä säännössä toimialaansa säädetyistä tehtävistä.

~~Kunnanhallitus päättää toimialaansa koskevista hallinto- ja talousasioista, ellei laissa tai tässä hallintosäännössä toisin määrätä ja erityisesti seuraavat asiat:~~

[Muutetaan maininta Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaiseksi, mutta säilytetään maininta hallintosäännön sisältämästä kunnanhallituksen toimialasta.]

Kunnanhallitus vastaa

- strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista
- asuntopolitiikasta ja valtion tukemaa asuntotuotantoa koskevista asioista
- ~~työllisyyspolitiikasta~~
- omistajapolitiikasta
- henkilöstöpolitiikasta
- konserniohjauksesta
- valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta
- hallinnon tukipalveluista
- maaseutuasioista
- viestinnästä ja markkinoinnista
- vaaleista
- verotukseen liittyvistä asioista
- maapolitiikasta
- ~~pakolaisten vastaanottamiseen ja maahanmuuttajien palveluihin liittyvistä keskeisistä linjauksista sekä~~
- niistä asioista, jotka lain tai hallintosäännön perusteella eivät kuulu kunnanvaltuuston tai lautakuntien toimialaan.
[tehty tarvittavat muutokset liittyen organisaatorakenteen muutokseen kv 29.1.2024 §9, listaus siirretty hallintosäännön §:t 11-14]

Tämän lisäksi kunnanhallitus

Yleistä

1. hyväksyy konserniohjeet ja antaa kunnan edustajille kuntayhtymissä sekä muissa yhteisöissä toimintaohjeet
2. antaa kunnan lausunnot kuntayhtymien ja kuntien suunnitelmista ja säännöistä sekä tie- ja pelastustoimen palvelutaso- yms. suunnitelmista ja muista merkittävistä asiakirjoista, ellei tässä säännössä jäljempänä toisin määrätä
3. valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin, osakeyhtiöihin, säätiöihin ja muihin yhteisöihin, joissa kunta on osakkaana
4. antaa valtuuston puolesta selityksen valtuuston päätöstä koskevasta valituksesta tai jatkovalituksesta, jos kunnanhallitus katsoo, ettei valtuuston päätöstä ole kumottava
5. johtaa kunnan tiedottamista ja hyväksyy yleiset ohjeet kunnan tiedottamisen periaatteista

[Siirretään kunnan tiedottamista koskeva sääntely erillisestä 60 §:stä kunnanhallituksen toimivaltaa koskevaan pykälään, jonne se luontevasti kuuluu.]
6. päättää kunnan ilmoitusten julkaisusta
7. päättää asiakirjojen lunastamisesta perittävistä maksuista kunnanvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti

8. hyväksyy valmiussuunnitelmat kunnan yleisen varautumisen suunnitelman

[Muutetaan maininta koskemaan kunnan yleistä varautumisen suunnitelmaa, jossa määritellään toiminnan jatkuvuuden yleiset periaatteet. Yleinen varautumisen suunnitelma on lähtökohtaisesti julkinen asiakirja toisin kuin sen pohjalta laadittavat yksityiskohtaisemmat suunnitelmat. Lisätään varautumisen tarkemmat säännökset hallintosäännön lopussa olevaan uutteen lukuun Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Talous

9. ottaa lainaa kunnalle valtuuston hyväksymissä rajoissa ja antaa vakuudet kunnan lainoille
10. päättää tilapäisluoton ottamisesta ja kassavarojen sijoittamisesta
11. myöntää lainan talousarvioon varatun määrärahan rajoissa ja hyväksyy vakuuden kunnan antamille lainoille
12. hyväksyy kunnanvaltuuston myöntämien lainojen ja takuiden vastavakuudet ja päättää vakuuksien vapauttamisesta
13. myöntää vapautuksen kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksun suorittamisesta sekä kunnallisen maksun, korvauksen ja saatavan ja sille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta
14. päättää saatavien perintätoimenpiteistä ja poistamisesta
15. päättää osakkeiden ja osuuskuntien osuuksien ostamisesta, myymisestä ja merkitsemisestä
16. hyväksyy periaatteet konsernitilinkäytöstä [uusi määräys Vihdissä]
17. päättää kunnan yhteisistä hankinnoista, ellei päätösvaltaa ole toimintasäännössä siirretty muulle viranomaiselle
18. päättää elinvoimalautakuntaa, hyvinvointilautakuntaa, sivistyslautakuntaa ja ympäristölautakuntaa kuultuaan avustussäännöstä

Kiinteä omaisuus

19. hankkii kiinteää omaisuutta ja rakennuksia kunnalle valtuuston myöntämien määrärahojen puitteissa
20. päättää kiinteän omaisuuden myynnistä, kun kauppahinta on enintään 600.000 euroa.
21. antaa ja ottaa vuokralle kiinteää maa- ja vesiomaisuutta sekä myöntää niihin liittyviä käyttöoikeuksia siltä osin, kuin niitä ei jäljempänä tässä säännössä ole siirretty ympäristö- tai elinvoimalautakunnalle.

22. myöntää vapautuksen tai lykkäyksen tonttien ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakentamis- tai muun veloitteen täyttämisestä

Kaavoitus ja maankäyttö

23. hyväksyy maankäyttö sopimukset siten, että kunnan ollessa luovuttajana hyväksymisvaltuus on voimassa enintään 600.000 euroon saakka
24. päättää asemakaavoituksen käynnistämissopimuksesta sekä tavoitteiden antamisesta ko. kaavoitustyölle
25. päättää vähäisistä muutoksista kaavoitusohjelmaan
26. päättää asemakaavoitukseen liittyvistä rakennuskielloista ja niiden pidentämisestä
27. antaa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetun kehotuksen maanomistajille rakentaa asemakaava-alueella sijaitseva rakennustontti
28. käyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimivaltaa, joka ei lain mukaan kuulu kunnanvaltuustolle tai muulle viranomaiselle ja jota ei tällä hallintosäännöllä ole delegoitu muulle viranomaiselle
29. antaa maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät kunnan lausunnot maakuntakaavoituksesta ja naapurikuntien maankäyttösuunnitelmista.

Rakentaminen

30. hyväksyy kunnan tilahankkeiden toteuttamisohjeet
31. hyväksyy tilahankkeiden tarveselvityksen
32. hyväksyy kunnan tilahankkeiden hankesuunnitelmat hankkeissa, joiden kustannusarvio on 600.000 - 1.500.000 euroa sekä kiireellisissä lisä- tai väistötiloissa kustannusarvion ollessa enintään 1.500.000 euroa.
33. hyväksyy muutokset valtuuston hyväksymiin hankesuunnitelmiin silloin, kun kustannusarvion kasvu on 5 - 10 %

Vesihuolto

34. määrää vesihuoltolain mukaiset vesihuoltolaitosten toiminta-alueet

Erityislait

35. käyttää valtion tukemaa asuntotuotantoa koskevassa lainsäädännössä kunnalle säädettyä toimivaltaa
36. käyttää maataloutta koskevassa lainsäädännössä kunnalle säädettyä toimivaltaa

37. käyttää tartuntatauteja koskevassa lainsäädännössä kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle säädettyä toimivaltaa.

25 § Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta vastaa

- varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta ja perusopetuksesta sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta
- nuoriso- ja aikuiskoulutuksesta sisältäen lukio-opetuksen, ja ammattikoulutuksen siltä osin, kun ne kuuluvat kunnan toimivaltaan, eikä niitä tällä säännöllä ole siirretty muulle toimielimelle

[tehty tarvittavat muutokset liittyen organisaatorakenteen muutokseen kv 29.1.2024 §9, listaus siirretty hallintosäännön §:t 11-14]

Sen lisäksi, mitä muutoin ~~varhaiskasvatuksesta lasten päivähoidosta~~, esiopetuksesta, peruskoulu-, lukio- ja aikuisopetuksesta, koululaisten aamu-, ja iltapäivätoiminnasta sekä nuorisopalveluista on säädetty tai määrätty lautakunnan päätettäväksi, lautakunta ratkaisee toimialallaan seuraavat asiat:

1. hyväksyy kuntatason opetussuunnitelmat
2. hyväksyy esiopetuksen, peruskoulujen ja lukion opetussuunnitelmiin perustuvat toimintasuunnitelmat
3. päättää peruskoulun ja lukion tuntijaosta
4. päättää perusopetuslain esiopetuksen järjestämisestä ja koordinoinnista kunnassa
5. päättää kouluista ja niiden oppilaaksi ottoalueista valtuuston päättämän kouluverkon mukaisesti
6. päättää perusopetuslain mukaisen koululaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja koordinoinnista kunnassa
7. päättää esikoulu- ja koulukuljetusten järjestämistä koskevista periaatteista ja hyväksyy koulukuljetussopimukset **lukuun ottamatta kunnanhallituksen päätösvaltaan kuuluvia yhteisiä eli palvelukeskusten rajat ylittäviä hankintasopimuksia.**

[Koulukuljetukset kilpailutetaan yhdessä kunnan sisäisen ostoliikenteen kanssa. Ostoliikenteen kuljetussopimukset hyväksyy kunnanhallitus. Osa ostoliikenteen sopimuksista on koulukuljetuksia, jolloin joudutaan tarjouspyynnössä jakamaan osa päätettävistä asioista kunnanhallitukselle ja osa sivistyslautakunnalle. Käytännössä päiväautot ovat kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluvia ja km-pohjaiset autot sivistyslautakunnan päätettäviä. Järkevämpää on, että kunnanhallitus hyväksyy kaikki kuljetussopimukset.]
8. Sivistyslautakunta päättää oppilaan tai opiskelijan koulusta erottamisesta
9. Sivistyslautakunta päättää ottaa tai siirtää oppilaan erityisen tuen piiriin vastoin huoltajan suostumusta sekä siirtää erityisen tuen piirissä oleva oppilas muuhun opetukseen vastoin huoltajan suostumusta

[lisätään puuttunut toimivalta]

26 § Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta vastaa

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
- nuorisopalveluista
- kulttuuri- ja kansalaistoiminnan palveluista
- kirjasto- ja tietopalveluista
- museopalveluista
- Hiiden Opiston palveluista
- Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston palveluista
- taiteen perusopetuksesta
- pakolaisten vastaanottamiseen ja maahanmuuttajien palveluihin liittyvistä keskeisistä linjauksista

Hyvinvointilautakunta toimii lisäksi terveydenhuoltolain 12 §:n tarkoittamana terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona kunnassa sekä ja laissa ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 5 §:ssä tarkoitettuna ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä.

[tehty tarvittavat muutokset liittyen organisaatorakenteen muutokseen kv 29.1.2024 §9, listaus siirretty hallintosäännön §:t 11-14]

Sen lisäksi, mitä kulttuuri- ja kansalaistoiminnasta on säädetty tai määrätty lautakunnan päätettäväksi, lautakunta ratkaisee toimialallaan seuraavat asiat:

1. päättää kansalaistoiminnan edistämiseen liittyvien hankkeiden koordinoinnista
2. päättää taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja opetussuunnitelmien hyväksymisestä
3. päättää kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden edistämiseen liittyvien hankkeiden koordinoinnista kunnassa
4. päättää kirjaston käytösäännöistä
5. päättää etsivän nuorisotyön ja perusnuorisotyön järjestämisestä
6. päättää nuorten elinolosuhteiden edistämiseen liittyvien hankkeiden ja nuorisotakuun ja nuorten työllistämisen koordinoinnista

27 § Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta vastaa

- elinkeinopolitiikasta
- liikuntapalveluista
- maankäytön suunnittelusta
- ~~viestinnästä ja markkinoinnista~~
- kartasto- ja mittaus- ja paikkatietotehtävistä
- työllisyyspolitiikasta

- kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevista rakennuksista ja muista tiloista sekä kunnan omistamista asunnoista
- yhdyskuntatekniikasta
- jätehuollon järjestämisestä sikäli kuin se ei kuulu Länsi-Uudenmaan jätelautakunnalle
- kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevien kiinteistöjen (maa- ja vesialueet) ylläpidosta
- yleisiä teitä koskevista asioista lukuun ottamatta kunnanhallitukselle annettua toimivaltaa päättää valtion ylläpitämiä teitä koskevista suunnitelmista
- vesihuoltolaitoksen toiminnasta
- ateria- ja puhdistuspalveluista
- ~~pelastustoimesta sikäli kuin se ei kuulu alueellisen pelastuslaitoksen johtokunnalle~~
[Siirtynyt hyvinvointialueelle sote-uudistuksen yhteydessä, tehty tarvittavat muutokset liittyen organisaatorakenteen muutokseen kv 29.1.2024 §9, listaus siirretty hallintosäännön §:t 11-14]
- öljy- ja kemikaalivahinkoasioissa kunnan vastaavana torjunta- ja jälkitorjuntaviranomaisena toimimisesta. [siirretty §12]

Tämän lisäksi elinvoimalautakunta:

1. hyväksyy kunnan tilahankkeiden hankesuunnitelmat hankkeissa, joiden kustannusarvio on alle 600.000 euroa, lukuun ottamatta kiireellisiä lisä- tai väistötiloja, joissa toimivalta on kunnanhallituksella, ja suurempien hankkeiden hankesuunnitelmien muutokset, kun hankesuunnitelman kustannusarvion muutos on alle 5 %
2. päättää toimialallaan urakka- ja konsulttisopimuksista, niiden valvonnasta ja työn vastaanottamisesta (toimii rakennuttajana)
3. päättää kadunpidosta ja kadunpidon lopettamisesta sekä kadunpidon antamisesta muiden tehtäväksi
4. päättää kadun ja eräiden muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä
5. hyväksyy kunnan ja tiekunnan välisen kunnossapitosopimuksen
6. päättää romuajoneuvolain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä
7. päättää liikennemerkeistä ja muusta liikenneohjauksesta, jos ne eivät sisälly muiden toimielinten hyväksymiin suunnitelmiin
8. päättää metsänhoitosuunnitelmaan perustuen kunnan metsien hakkuista ja muista toimenpiteistä
9. päättää kunnan rakennus-, toimenpide- ym. lupien hakemisesta kunnan rakennus- ja kunnossapitokohteita varten
10. arvioi maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n mukaisesti asemakaavan ajanmukaisuuden

11. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 52 §:n mukaisesti muiden kuin vaikutuksiltaan merkittävien asemakaavojen hyväksymisestä. Kunnanvaltuusto päättää hyväksyessään kaavoitusohjelman asemakaavan hyväksyjän. Mikäli asemakaava tulee vireille pelkästään kunnanhallituksen päätöksellä, päättää kunnanhallitus kaavoituspäätöksen yhteydessä asemakaavan hyväksyjän.
12. päättää asemakaavan tai asemakaavamuutoksen vireillepanemisesta kunnanvaltuuston hyväksymän kaavoitusohjelman puitteissa
13. hyväksyy katusuunnitelmat ja yleisten alueiden suunnitelmat sekä katusuunnitelmien yhteydessä yksityiskohtaiset vesihuoltosuunnitelmat
14. vastaa, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset
15. päättää erillisen tonttijaon hyväksymisestä ja kumoamisesta
16. antaa maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät kunnan lausunnot lukuun ottamatta maakuntakaavoituksesta ja naapurikuntien maankäyttösuunnitelmista annettavia lausuntoja
17. antaa kiinteistötoimituksia koskevat kunnan lausunnot ja suostumukset
18. päättää MRL 137 §:n mukaisista rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella ja käyttää MRL 171 §:n mukaista poikkeamisvaltaa sekä antaa MRL:ssä tarkoitetut lausunnot alueellisen ympäristökeskuksen toimivaltaan kuuluvissa poikkeamisratkaisussa
19. päättää maankäyttö- ja rakennusasetuksen 84 §:n mukaisesta osoitmerkinnästä sekä asemakaava-alueiden ulkopuolella sijaitsevien teiden nimistä
20. päättää kunnan omistuksessa tai hallinnassa olevien rakennusten ja muiden tilojen vuokralle antamisesta ja ottamisesta, kunnan omistamista asunnoista ja niiden vuokralle antamisesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöissä
21. päättää maaomaisuuden vuokralle antamisesta ja ottamisesta asemakaavan mukaisilla liikenne-, puisto- ja muilla yleisillä alueilla sekä urheilu- ja liikunta-alueilla lukuun ottamatta kunnan talouden ja maankäytön kannalta merkittävää vuokraamista;
22. päättää maa- ja vesiomaisuuteen liittyvien laitteiden, rakennelmien ym. omaisuuden vuokralle antamisesta ja ottamisesta sekä käyttö- ja rasiteoikeuksista
23. päättää asemakaavassa määrättyjen kadun ja muun yleisen alueen nimen sekä kunnanosan ja korttelien numeroiden muuttamisesta MRL 55 §:n tarkoittamalla tavalla
24. päättää yksityistieavustuksista

25. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 13 a –luvussa kunnalle kuuluvista hulevesien hallinnan kehittämistä ja toteuttamisesta, hulevesisuunnitelmista sekä hulevesien hallinnasta perittävistä maksuista
26. päättää vesihuoltolaissa vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä Vihdin vesihuoltolaitoksen osalta
27. päättää liikuntapalveluiden edistämiseen liittyvien hankkeiden koordinoinnista kunnassa.

28 § Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta vastaa

- ympäristönsuojelusta sekä luonnonsuojelusta
- ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta, sikäli kuin ne eivät kuulu alueelliselle ympäristöterveyslautakunnalle
- rakennustoiminnan ja rakennetun ympäristön valvonnasta

Ympäristölautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena (rakennuslautakuntana), ja ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu-, vesi-, vesihuolto-, vesiliikenne-, maastoliikenne-, ulkoilu-, maa-aines- ja kemikaali- ja jätelain sekä niiden johdosta annettujen asetusten ja määräysten ja muidenkin toimialaansa kuuluvien lakien, asetusten ja niiden johdosta annettujen määräysten mukaisena kunnan lupa- ja valvontaviranomaisena lukuun ottamatta kunnan leirintäalueviranomaista. Lisäksi ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisena hallintoviranomaisena.

Katselmusjaosto vastaa

- ympäristölautakunnan katselmuksista.

[[listaus siirretty hallintosäännön §:t 11-14]

Lisäksi ympäristölautakunta:

1. valvoo, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset
2. päättää maisematyöluvista
3. päättää ympäristönsuojeluun liittyvistä ohjeista
4. valvoo alueellisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon toimintaa koskevan yhteistoimintasopimuksen noudattamista
5. antaa kunnan lausunnot luonnonsuojelualueiden perustamisesta, suojeltavista luontotyypeistä ja luonnonsuojeluohjelmista ja maisema-alue-ehdotuksista sekä edistää luonnon ja maisemansuojelua sekä luonnon monimuotoisuutta

6. tekee rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 5 §:n esityksen ja antaa em. lain 7 §:n mukaisen lausunnon rakennuksen suojelemisesta
7. antaa rakennussuojelulain 8 §:n sekä asetuksen valtion omistamien rakennusten suojelusta 4 §:n mukaiset lausunnot rakennuksen suojelua koskevista päätöksistä
8. päättää valituksesta valtion viranomaisen tekemästä lautakunnan toimialaan kuuluvasta päätöksestä
9. päättää 31.12.2016 mennessä myönnettyistä asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista annetun lain mukaisista avustuksista
10. ratkaisee maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n mukaisen ojitusasian asemakaava-alueella
11. päättää talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeamisesta ympäristönsuojelulain mukaisesti
12. antaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lainsäädännön mukaiset kunnan lausunnot
13. toimii maankäyttö- ja rakennuslain 13 a –luvussa kunnalle kuuluvan hulevesien hallinnan valvonta- ja lupaviranomaisena
14. päättää luonnonsuojelulain mukaisen luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja rauhoittamisen lakkauttamisesta.

29 § Jaostot

Jaoston päätösvalta määritellään ao. lautakunnan hyväksymässä palvelukeskuksen toimintasäännössä.

30 § Viranhaltijain päätösvalta

Viranhaltijoiden päätösvalta on määritelty tässä säännössä ja toimintasäännössä. Viranhaltija voi siirtää päätösvaltaa alaiselleen esimiehelle, ellei voimassa olevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Viranhaltijan päätösvallasta on tämän luvun lisäksi määräyksiä luvuissa Henkilöstöasiat ja Kunnan talous.

31 § Viranhaltijapäätökset

~~Viranhaltijapäätöksistä tulee pitää pöytäkirjaa.~~

Viranhaltijapäätökset pidetään yleisesti nähtävillä kuntalaissa säädetyllä ja kunnanhallituksen päättämällä tavalla.

~~7 Normaalisti toimivallasta ja menettelytavoista poikkeaminen Toimivalta~~

poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa

132 § Poikkeuksellisiin olosuhteisiin varautuminen

Poikkeuksellisissa olosuhteissa, kunnanhallituksen niin päättäessä, noudatetaan tässä pykälässä tarkoitettua erityistoimivaltaa ja menettelytapoja:

1. kunnanvaltuusto voidaan kutsua koolle hallintosäännön 83 §:n määräaikaan (5 päivää ennen kokousta) noudattamatta kuntalain säännösten mukaisesti.
2. kunnanhallitus voidaan kutsua koolle välittömästi hallintosäännön 45 §:ssä mainittuun päätökseen perustuvaa määräaikaan noudattamatta.
3. kunnanhallitus voi tarvittaessa käyttää sivistyslautakunnalle, elinvoimalautakunnalle ja hyvinvointilautakunnalle sekä ympäristölautakunnalle hallintosäännöllä kuntalain mukaisesti siirrettyä päätösvaltaa tämän pykälän mukaisissa poikkeusoloissa.
4. kunnanjohtajalla on oikeus tehdä päätös asiassa, joka hallintosäännöllä on määrätty kunnanhallituksen toimivaltaan, jos kunnanhallitusta ei saada koolle ja päätösvaltaiseksi tässä pykälässä säädettyä poikkeusmenettelyä noudattaen välittömästi tai jos päätöksen tekeminen tällä tavoin on muusta syystä välttämätöntä. Päätöksen tehtyään kunnanjohtajan on saatettava tekemänsä päätös kunnanhallituksen jäsenten tietoon viipymättä.
5. kunnanjohtajan kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluva päätös tuodaan seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen kunnanhallitukselle tiedoksi.
6. tässä pykälässä mainittuja säännöksiä voidaan noudattaa vain kunnanhallituksen päätöksellä ja sen lakkaamisesta päättää kunnanhallitus.

32 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa ja välttämättömän syyn vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaali-toimivaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Kunnanjohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi.

Palvelukeskuksen johtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla toimialallaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei kunnanjohtaja pääte asiasta.

Kunnanhallitukselle tulee raportoida tähän pykälään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

33 § Päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa

Kunnanhallitus voi vahvistaa kunnanjohtajan ja palvelukeskuksen johtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa tässä luvussa mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kunnanhallitus voi vahvistamisen sijaan sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

34 § Toimielimen koolle kutsuminen normaalista poikkeavasti

Toimielin voidaan kutsua koolle heti, jos tässä luvussa mainittu välttämätön syy sitä edellyttää. Valtuuston kokouskutsu on kuitenkin annettava viimeistään neljä päivää ennen kokousta.

Jos valmiuslain 108 § on otettu käyttöön poikkeusoloissa, valtuuston kokous voidaan kutsua koolle heti. Valmiuslain 108 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kunnanhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kunnan hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädetyistä asioista. Kunnanhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta.

Muutoin noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

8 Henkilöstöasiat Toimivalta henkilöstöasioissa

35 § ~~Luvun määräysten soveltaminen Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa~~

~~Kunnanhallitus ohjaa ja valvoo henkilöstöasioiden hoitoa ja käyttää niissä päätösvaltaa, jollei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä taikka muussa johtosäännössä muuta määrätty.~~

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

36 § Viroista päättäminen

Valtuusto päättää kunnanjohtajan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta ja muista muutoksista virkaan.

Kunnanhallitus päättää ~~muiden virkojen, lukuun ottamatta kunnanjohtajan virkaa,~~ perustamisesta, lakkauttamisesta sekä muuttamisesta.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

37 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Kunnanhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

38 § Hakumenettely Haettavaksi julistaminen

Viran julistaa haettavaksi viranomainen, joka päättää valinnasta. ~~Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus. Kunnanvaltuuston täytettävät virat julistaa haettavaksi kunnanhallitus, ja kunnanhallituksen ja lautakuntien täytettävät virat kyseisen palvelukeskuksen johtaja.~~

~~Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi ao. virkaa hakenut henkilö voidaan ottaa ilman uutta hakumenettelyä virkaan, johon valittu hakija ei ole ottanut virkaa vastaan tai valittu irtisanoutuu virasta ennen virantoimituksen alkamista.~~

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista eikä varalle ole valittu ketään, tulee virka julistaa uudelleen haettavaksi viranhaltijain 4.1 §:n mukaisesti. Uutta hakumenettelyä koskevassa ilmoituksessa on mainittava, otetaanko aikaisemmat hakemukset huomioon.

[Muutetaan säännös vastaamaan lainsäädännön vaatimuksia ja soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Kunnallisen viranhaltijain 10.1 §:n mukaan virkasuhde alkaa virkasuhteeseen ottamista koskevan päätöksen tekemisestä. Jos virkaan valittu ottaa viran vastaan, virkasuhde voidaan tämän jälkeen päättää vain irtisanomisella tai purkamisella, riippumatta virantoimituksen aloittamisesta.

Mikäli virkaan valittu irtisanoutuu, eikä varalle ole valittu ketään, tulee virka julistaa uudelleen haettavaksi viranhaltijain 4.1 §:n mukaisesti.]

39 § Virkaan ottaminen palvelussuhdetta koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi

Henkilö voidaan ottaa virkaan ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen, johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhdettaan koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

40 § Kelpoisuusehdöt Kelpoisuusvaatimukset

Kunnanjohtajaksi valittavalta vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännön kokemus kunnallishallinnosta ja kokemusta organisaation johtamisesta.

Muiden virkojen ~~kelpoisuusehdoista kelpoisuusvaatimuksista~~ päättää viran täyttävä viranomainen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu. Päätös on tehtävä ennen viran auki julistamista. ~~Kelpoisuusehdoista on pidettävä palvelukeskuksittain luettelo.~~ Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luettelo.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti.

[Muetetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

41 § Päätösvalta henkilöstövalinnoissa

Henkilökunta palkataan Vihdin kunnan palvelukseen.

Kunnanvaltuusto valitsee kunnanjohtajan. Kunnanjohtaja valitaan toistaiseksi.

Kunnanhallitus valitsee hallintojohtajan, henkilöstöjohtajan, sivistys- ja hyvinvointijohtajan, talousjohtajan, elinvoimajohtajan, teknisen johtajan, ympäristöpäällikön, johtavan rakennustarkastajan sekä kaavoituspäällikön.

Kunnanjohtaja valitsee välittömät alaisensa, ellei valinta kuulu kunnanhallitukselle sekä määrää palvelukeskusten johtajien sijaiset. Lisäksi kunnanjohtaja valitsee palvelukeskusten johtajien välittömät virkasuhteessa olevat alaiset ~~ja heidän sijaisensa~~, ellei valinta kuulu kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja valitsee palvelukeskusten johtajien virkasuhteessa olevien alaisten sijaiset.

Palvelukeskuksen johtaja valitsee välittömät työsopimussuhteessa olevat alaisensa.

Tulosalueen esihenkilö valitsee tulosalueensa henkilöstön, ellei päätösvaltaa ole tässä säännössä tai palvelukeskuksen toimintasäännössä delegoitu muulle viranhaltijalle. Jos työntekijä työskentelee useamman palvelukeskuksen tai tulosalueen tehtävissä, tekee valinnan sen tulosalueen **esihenkilö**, jossa hän pääasiallisesti työskentelee tai jos työaika on sama, sopivat **esihenkilöt** keskenään, kumpi toimii valitsevana **esihenkilönä**.

Kunnanhallitus nimeää konsernipalveluiden tulosalueiden **esihenkilöt** ja heidän sijaisensa. Muiden palvelukeskusten tulosalueiden **esihenkilöt** ja heidän sijaisensa nimeää ko. palvelukeskuksen asianomainen lautakunta.

Palvelukeskusten välisestä työnjaosta ja henkilöstösiirroista päättää kunnanjohtaja kuultuaan palvelukeskuksen johtajia ja henkilöstöä. Kunnanjohtaja voi siirtopäätöksen yhteydessä tehdä myös valinta- ja palkkauspäätöksen.

Palvelukeskusten tulosalueiden sisäisestä organisaatiosta samoin kuin tulosalueiden välisestä työnjaosta ja henkilöstösiirroista päättää palvelukeskuksen johtaja kuultuaan tulosalueiden **esihenkilöitä** ja henkilöstöä. Palvelukeskuksen johtaja voi siirtopäätöksen yhteydessä tehdä myös valinta- ja palkkauspäätöksen. Palvelukeskuksen johtaja nimeää vastuualueiden **esihenkilöt**.

Tulosalueen **esihenkilö** päättää tulosalueen sisäisestä työnjaosta ja henkilöstösiirroista kuultuaan **esihenkilöitä** ja henkilöstöä.

Ennen virkavaalin vahvistamista virkaan valittavan henkilön on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan. Ehdollisen vaalin vahvistaa sama viranomainen, joka päättää viran auki julistamisesta. **Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kunnanhallitus.**

[Muutetaan ehdollista vaalia koskeva sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Muutettu sanamuoto kattaa ehdollisen valinnan myös muusta kuin terveydentilasta johtuvasta syystä. Lisätään viimeiseksi lauseeksi uusi menettelyä tarkentava säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Koeajan määrittämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen.

42 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 24 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää se viranhaltija, joka päättää henkilöstön siirrosta organisaation sisällä.

43 § Virka- ja työvapaat, lisä- ja ylityöt

Henkilöstön virka- ja työvapaat myöntää se viranomainen, joka täyttää kyseisen viran tai työsuhteen. Sama viranomainen päättää henkilöstön lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varallaoloon määräämisestä.

~~Sama viranomainen päättää myös terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä sekä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin määräämisestä.~~

[Siirretään säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti uuteen 31a pykälään. Tämä säännös ei vastaa pykälän otsikkoa.]

Kunnanjohtajan osalta tässä pykälässä tarkoitettut päätökset tekee kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanhallituksen ja lautakuntien valitseman henkilöstön osalta kyseisen palvelukeskuksen johtaja. Palvelukeskusten johtajan osalta nämä päätökset tekee kunnanjohtaja.

44 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

~~Viranhaltijain 19 §:n mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja päättää terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kunnanjohtajalta sekä kunnanjohtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.~~

~~Viranhaltijain 19 §:n mukaan terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä muulta viranhaltijalta sekä muun viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin päättää se viranomainen, joka täyttää kyseisen viran tai työsuhteen.~~

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Samalla poistetaan vastaava 31 §:ään sisältyvä säännös]

45 § Virka- ja työsuhteen ehdot

Virka- ja työsuhteen ~~muuttamisesta osa-aikaiseksi~~, palkkauksesta ja muista ehdoista päättää valinnan suorittava viranomainen ~~kunnan yleisten periaatteiden mukaisesti~~.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Kunnanjohtaja päättää valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin perustuvien paikallisten palkantarkistuksiin käytettävien järjestelyvaraerien jakamisesta.

Harkinnanvaraisista palkanosista päättää valinnan suorittava viranomainen henkilöstöjohtajaa kuultuaan. Työkokemuslisät ja vastaavat palkanlisät myöntää kuitenkin henkilöstöjohtaja.

Kunnanhallituksella on oikeus antaa virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta sekä palkkauksesta sitovia ohjeita.

Kunnanjohtaja voi siirtää palkkausta ja muita virka- tai työsuhteen ehtoja koskevan päätöksen ratkaistavakseen, jos päätöksessä on rikottu virka- tai työehtosopimusta tai kunnanhallituksen antamia ohjeita.

46 § Sivutoimilupa

Kunnanvaltuusto päättää kunnanjohtajan sivutoimiluvasta. Palvelukeskusten johtajien sivutoimiluvista päättää kunnanjohtaja. Palvelukeskuksen johtaja päättää oman palvelukeskuksensa henkilöstön sivutoimiluvista.

Sivutoimiluvasta päättävä viranomaisella on myös sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä.

[Lisätään uusi menettelyä tarkentava säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Edellä mainitut viranomaiset ottavat vastaan myös sivutoimi-ilmoitukset.

Sivutoimiluvista ja –ilmoituksista tulee pitää palvelukeskuksittain luetteloa.

47 § Tehtävänkuvaukset

Tehtävänkuvauksessa määritellään henkilön asema organisaatiossa, keskeiset tehtävät ja tehtäviin liittyvät tavoitteet. Tehtävänkuvauksella tarkistetaan henkilöstö- ja tehtävämuutosten yhteydessä.

Tehtävänkuvauksen valmistelee lähin esimies yhteistyössä ao. henkilön kanssa.

Tehtävänkuvauksen hyväksyy kunnanhallitus kunnanjohtajan osalta, kunnanjohtaja palvelukeskuksen johtajien ja muiden välittömien alaisensa osalta ja muutoin lähin esimies henkilöstönsä osalta.

48 § Virantoimituksesta pidättäminen

~~Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää viran täyttävä viranomaisella.~~

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 48 §:n mukaan valtuusto päättää kunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Valtuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kunnanjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanjohtaja voi ennen kunnanhallituksen kokousta päättää kunnanhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Palvelukeskuksen johtaja voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

49 § ~~Palvelussuhteen päättymisen ja~~ Lomauttaminen

Kunnanhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.

[Muutetaan menettelyä koskeva säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Palvelussuhteen lomauttamisesta päättää se, joka täyttää viran tai ottaa työntekijän työsuhteeseen.

[Siirretään lomautusta koskeva säännös omaksi pykäläkseen Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

50 § ~~Palvelussuhteen päättymisen~~

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä ~~Palvelussuhteen päättymisestä ja lomauttamisesta~~ päättää se, joka täyttää viran tai ottaa työntekijän työsuhteeseen. ~~Kunnanjohtajalle eron myöntää kuitenkin kunnanhallitus.~~

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta sekä työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

[Siirretään palvelussuhteen päättymistä koskeva säännös omaksi pykäläkseen Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

51 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää kunnanjohtaja henkilöstöjohtajaa kuultuaan.

[Lisätään uusi menettelyä tarkentava säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

52 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää henkilöstöjohtaja.

[Lisätään uusi menettelyä tarkentava säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

9 Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

53 § Sopimusten hallinta

Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Kunnanhallitus ja lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

54 § Kunnanhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kunnanhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kunnassa.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §),
2. Vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12 - 17 §, 22 - 24 §) ja
4. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25 - 27 §).

55 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kunnanhallitus vastaa siitä, että arkistotoimen vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kunnan viranomaisen tehtävissä.

Kunnanhallituksen tulee huolehtia arkistolain 7 - 9 §:n mukaisista velvoitteista:

1. ~~määrätä kunnan asiakirjahallintoa, arkistotointa ja arkistonmuodostusta johtava viranhaltija, [siirretään toimintasäännössä asiakirjahallinnon, arkistotoimen ja arkistonmuodostuksen johtavan viranhaltijan tehtävät hallintojohtajalle]~~
2. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja toimialojen vastuuhenkilöiden tehtävistä,

3. päättää tiedonohjaussuunnitelman (AMS, TOS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
4. nimetä kunnan arkistonmuodostajat.

56 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnot ratkaisee hallintojohtaja. Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

10 ~~Kunnan talous~~ Taloudenhoito

57 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kunnanhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

58 § Talousarvion täytäntöönpano

Kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpanosta ohjeet.

59 § Toiminnan ja talouden seuranta

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen tai talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden antamisen yhteydessä päätetyllä tavalla.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

60 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

61 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle **siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset** talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus **toiminnallisiin toiminnan tavoitteisiin** ja tuloarvioihin. Vastaavasti **toiminnallisia toiminnan tavoitteita tavoitteiden tai tuloarvioita tuloarvion koskevassa** muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen **vaikutus vaikutukset** määrärahoihin.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Valtuusto päättää **toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.**

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

62 § Laskujen **ja maksuasiakirjojen** hyväksyminen

Talousjohtajalla ja hänen estyneenä ollessaan kunnanjohtajalla, hallintojohtajalla ja henkilöstöjohtajalla on hyväksymisoikeus kaikkiin kunnan laskuihin. Palvelukeskuksen johtajalla on oikeus hyväksyä palvelukeskuksen toimialaan kuuluvat laskut ja määrätä **vuosittain** palvelukeskuksen laskujen hyväksyjät.

[Laskujen hyväksyjät on tarkoituksenmukaista määrätä muutosten yhteydessä. Menettelyllä kevennetään palvelukeskusten johtajien hallinnollista työmäärää kuitenkin kasvattamatta kohtuuttomasti laskujen hyväksyjien listan ajantasalla pysymiseen liittyvää riskiä. Valtaosa laskujen hyväksyjistä on Vihdin kunnan palveluksessa enemmän kuin yhden vuoden ajan.]

63 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy valtuusto.

~~Valtuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta Kunnanhallitus hyväksyy hyödyke- ja hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.~~

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Kunnanhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

64 § Maksujen määrääminen Maksuista päättäminen

~~Lautakunta päättää toimialansa maksuista ja taksoista, mikäli valtuusto on hyväksynyt maksujen yleiset perusteet. Kunnanhallitus päättää muista maksuista ja taksoista, mikäli valtuusto on hyväksynyt maksujen yleiset perusteet.~~

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kunnanhallitus ja lautakunta päättää oman toimialansa osalta tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kunnanhallitus ja lautakunta voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

65 § Rahatoimen hoitaminen

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~Valtuusto päättää lainan ottamista sekä lainan antamista ja muuta sijoitustoimintaa ja rahoitustoimintaa koskevista periaatteista.~~

Valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

~~Muista rahoitukseen liittyvistä asioista, kuten lainojen antamisesta ja ottamisesta, päättää kunnanhallitus edellä kohdassa Kunnanhallituksen toimivalta määritellyllä tavalla. Kunnanhallitus antaa tarvittaessa rahoitustoimen hoidosta erilliset ohjeet.~~

Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan

ottamiseen antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

66 § Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta, sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

11 ~~Hallinnon ja talouden tarkastus~~ Ulkoinen valvonta

Valvontajärjestelmä

67 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

~~Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen tarkastus yhdessä sisäisen tarkkailun kanssa muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.~~

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja ~~kuntalain ja tämän säännön mukaisesti.~~

~~Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus.~~

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Tarkastuslautakunta

66 § Lautakunnan kokoonpano

~~Lautakunnan kokoonpanosta mainitaan kuntalaissa ja hallintosäännössä.~~

68 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Lautakunnan kokouksissa tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus olla läsnä lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kokousmenettelyssä noudatetaan hallintosäännön määräyksiä.

69 § Tarkastuslautakunnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, ~~lautakunnan on~~ lautakunta

- a. hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman;
- b. seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
- c. huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen **julkishallinnon** hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
- d. tekee **tarvittaessa** aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen ~~valvonnan~~ tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla;

~~e. arvioitava hallinnon ja taloudenhoidon sekä palvelutoiminnan tarkoituksenmukaisuutta.~~

~~f. hyväksyttävä tilintarkastajan tarkastussuunnitelma;~~

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

70 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalaissa tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi **vähintään** kerran vuodessa.

[Tarkennetaan sidonnaisuusilmoitusten valtuustolle tiedoksi antamisen ajankohtaa. Tarkastuslautakunnan hyväksyttyä sidonnaisuusilmoituksen tai sen muutoksen julkaistaan tieto kunnan verkkosivuilla heti pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen. Näin menetellen on luontevaa, että valtuusto saa tiedon yleensä sidonnaisuusilmoituksen hyväksymistä seuraavassa kokouksessa.]

Tilintarkastaja

71 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

72 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

73 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

~~Tilintarkastaja voi ottaa suorittaakseen lautakunnalta toimeksiantoja asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.~~

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~§ Tilintarkastussuunnitelma ja työohjelma~~

~~Tilintarkastajan on laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja vuosittain kullekin tilikaudelle työohjelma. Tarkastussuunnitelma on toimitettava tarkastuslautakunnan hyväksyttäväksi ja työohjelma tarkastuslautakunnalle tiedoksi.~~

[Poistetaan pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~Tilintarkastajan ilmoitukset, tilintarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle~~

~~73 § Tilintarkastajan ilmoitukset~~

~~Tilintarkastaja ilmoittaa tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle sen määräämällä tavalla.~~

~~Kuntalain tarkoittamat ilmoitukset lautakunnalle tehdään kirjallisina lautakunnan puheenjohtajalle. Kunnanhallitukselle annettavat ilmoitukset tehdään kirjallisena kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle.~~

[Poistetaan pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

74 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

~~Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalaissa.~~

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa tai -muistiossa. Tilintarkastuspöytäkirja tai -muistio annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~75 § Tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle~~

~~Lautakunta antaa valtuustolle~~

- ~~1. vähintään viikkoa ennen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyä arvionsa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta edellisenä vuonna.~~
- ~~2. arvionsa tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja kunnanhallituksen lausunnosta.~~
- ~~3. ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.~~

[Poistetaan pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

12 Varautuminen ja valmiussuunnittelu

76 § Varautuminen ja toiminnan jatkuvuuden suunnittelu

Varautuminen on toimintaa, jolla varmistetaan kunnan tehtävien ja palveluiden mahdollisimman häiriötön hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Valtuusto luo päätöksillään edellytykset kunnan varautumisella ja valmiussuunnittelulle eli toiminnan jatkuvuuden suunnittelulle.

Kunnanhallitus päättää varautumisen ja toiminnan jatkuvuuden suunnittelun järjestämisen käytännön toteutuksesta valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallitus hyväksyy kunnan yleisen varautumisen suunnitelman, jonka pohjalta laaditaan tarkemmat toimialakohtaiset varautumisen suunnitelmat.

Kunnan varautumista johtaa kunnanjohtaja.

Palvelukeskuksen johtajat vastaavat toimialansa osalta palvelutuotannon varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden suunnittelusta.

[Lisätään uusi luku Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

13 Valtuusto

Yleiset määräykset

77 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajien toimikausi on yksi vuosi. Valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat ~~kunkin vuoden ensimmäisessä kokouksessa~~ kerran vuodessa 1.6. alkavalle uudelle toimikaudelle.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan selkeämmin kuntalain 15 §:n mukaisen kunnanvaltuuston toimikauden aikarajaa, ei muuta nykyistä käytäntöä.]

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

~~Hallintokeskus~~ **Konsernipalvelujen palvelukeskus** määrää neuvoteltuaan valtuuston puheenjohtajan kanssa valtuuston sihteerin, joka toimii kokouksen pöytäkirjanpitäjänä ja huolehtii muistakin sihteerin tehtävistä.

[Päivitetään palvelukeskuksen nimi.]

78 § Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuustokauden alussa ja muutosten yhteydessä **valtuustolle** **valtuuston puheenjohtajalle** kirjallinen ilmoitus. ~~Ilmoitus jätetään valtuuston~~

~~puheenjohtajalle.~~ Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2. momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy ~~valtuustoryhmien nimet~~ valtuustoryhmän nimen. Nimi ei saa olla sopimaton. ~~Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman~~ Uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa ~~puolueen jo olemassa olevan~~ valtuustoryhmän nimeen.

[Muutetaan säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisiksi.]

79 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen **Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa**

~~Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.~~

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä valtuustoryhmästä eroamisesta. Uuteen valtuustoryhmään liittyvän valtuutetun on esitettävä valtuuston puheenjohtajalle esitettävän liittymisilmoituksen yhteydessä sen ryhmän kirjallinen hyväksyntä, johon valtuutettu on liittymässä.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti ~~valtuustolle~~ valtuuston puheenjohtajalle.

[Muutetaan säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisiksi.]

80 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

Valtuutetun aloiteoikeus

81 § Valtuutettujen ja nuorisovaltuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan tulleella varavaltuutetulla sekä nuorisovaltuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloitetta koskevan puheenvuoron pituus saa olla enintään kaksi (2) minuuttia.

~~Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi.~~

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain syyskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen ja nuorisovaltuutettujen 30.6. mennessä tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, ~~joita valtuusto ei ole lopullisesti käsitellyt~~ ja seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä luettelo valtuutettujen 31.12. mennessä tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

82 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään yksitoista valtuutettua voi tehdä kunnanhallitukselle **osoitetun** kirjallisen kysymyksen kunnan **toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta toiminnasta ja hallinnosta**. Kysymys on annettava kunnan hallintokeskukseen.

Kunnanhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään **sinä** valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kahden kuukauden kuluttua kysymyksen tekemisestä. Kysymys ja siihen annettu vastaus on otettava valtuuston kokouksen esityslistalle ilmoitusasioihin.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta **tutkimaan selvittämään** kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä **tästä asetetaan tilapäinen valiokunta**. Muuta päätöstä ei **kysymyksen johdosta asiassa** saa tehdä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

83 § Kunnanvaltuuston informaatiotilaisuus

Valtuuston kokousta edeltävällä viikolla pidetään informaatiotilaisuus, jonka aiheena pääosin on seuraavassa valtuuston kokouksessa käsiteltävät asiat. Informaatiotilaisuudessa voidaan käsitellä myös muita tärkeitä ja ajankohtaisia asioita.

Puheenjohtajana informaatiotilaisuudessa toimii valtuuston puheenjohtaja. Osanottajille maksetaan matkakorvaukset ja kokouspalkkio kunnan kokouspalkkioluvun mukaisesti.

Valtuuston kokoukset

84 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Valtuuston kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta taikka kokouskutsussa mainitussa (julkisessa) tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa eivätkä nähtävissä.

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet sekä tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia voimassa olevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

85 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

[Lisätään kappaleen ensimmäinen lause Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Siirretään kokouskutsun sisältöä koskeva määräys tämän pykälän loppupuolelta pykälän 1. momenttiin.]

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään viisi päivää ennen kokousta ~~toimitettava~~ lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. ~~Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretään kokouskutsun sisältöä koskeva määräys 1. momenttiin.]

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

86 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja päätöksen perustelut sekä ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

[Muutetaan kappaleen ensimmäinen lause ja lisätään kappaleen loppuun uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Esityslista toimitetaan myös kunkin valtuustoryhmän enintään kolmelle ensimmäiselle varajäsenelle.

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti edellyttäen, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

[Siirretään säännös seuraavana olevaan uuteen pykälään Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

87 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

[Siirretään säännös edellä olevasta pykälästä uuteen pykälään Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

88 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan, ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

89 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

90 § Varavaltuutetun kutsuminen

~~Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan~~ Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta kunnan **konsernipalveluiden palvelukeskukseen hallintokeskukseen**, joka huolehtii varavaltuutetun kutsumisesta. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

[Muutetaan kappaleen ensimmäinen lause Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Päivitetään palvelukeskuksen nimi.]

91 § ~~Esteellisyyden ratkaiseminen~~ Esteellisyys

~~Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.~~

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. **Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.**

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

92 § Läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuuston kulloiseenkin kunnanvaltuuston kokoukseen nimeämillä edustajilla on oikeus olla valtuuston kokouksessa läsnä, **ei kuitenkaan valtuuston suljetussa kokouksessa**. Nuorisovaltuuston edustajilla on puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon.

[Siirretään nuorisovaltuuston edustajia koskeva säännös tähän pykälään. Lisätään samalla tarkennus Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Valtuusto päättää muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden ja ~~nuorisovaltuuston edustajien~~ läsnäolo- ja puheoikeudesta.

[Poistetaan maininta tarpeettomana.]

~~86 § Nuorisovaltuuston edustus valtuuston kokouksessa~~

Nuorisovaltuuston kulloiseenkin kunnanvaltuuston kokoukseen nimeämillä edustajilla on oikeus olla valtuuston kokouksessa läsnä. Nuorisovaltuuston edustajilla on puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon.

[Siirretään tämä säännös edelliseen pykälään Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

93 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan ~~sähköisesti tai~~ nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

~~Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko valtuusto kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.~~

Kuntalain mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

~~Valtuutetun, joka saapuu kokoukseen nimenhuudon jälkeen, on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Jos valtuutettu poistuu kesken kokouksen, hänen on ilmoitettava poistumisestaan puheenjohtajalle ja samalla poistumisensa syy. Jos kokouksesta poistunut valtuutettu saapuu uudelleen kokoukseen, hänen on tällöinkin välittömästi ilmoitettava puheenjohtajalle.~~

~~Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.~~

~~Läsnä-oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa-oleviksi.~~

~~Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.~~

~~Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä-olevien toteamiseksi on tarpeen.~~

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltansa päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

[Siirretään tähän uuteen pykälään aiemmin erillisinä olleet pykälät "Nimihuuto" ja "Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut". Muutetaan samalla sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

94 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

[Lisätään uusi säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan tehtävistä kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa estyneitä tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

[Kuntalaki 102 §

Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Jos kokouksessa läsnä oleva henkilö käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa häntä käyttäytymään asianmukaisesti. Jos kehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.]

91 § Nimihuuto

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan nimihuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Nimihuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kuntalain mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

[Siirretään tämä pykälä uuteen pykälään otsikolla "Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus". Muutetaan samalla sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

92 § ~~Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut~~

~~Valtuutetun, joka saapuu kokoukseen nimenhuudon jälkeen, on ilmoittauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Jos valtuutettu poistuu kesken kokouksen, hänen on ilmoitettava poistumisestaan puheenjohtajalle ja samalla poistumisensa syy. Jos kokouksesta poistunut valtuutettu saapuu uudelleen kokoukseen, hänen on tällöinkin välittömästi ilmoittauduttava puheenjohtajalle.~~

~~Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.~~

~~Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.~~

~~Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltansa, hänen on keskeytettävä kokous.~~

[Siirretään tämä pykälä uuteen pykälään otsikolla "Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus". Muutetaan samalla sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

95 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat ~~esitellään~~ ~~käsitellään~~ ~~valtuustolle~~ esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

~~Käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kunnanhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.~~

~~Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.~~

~~Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotus on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

96 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä ~~sähköisesti~~/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä
2. puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, **jös kun** käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemia asioita sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen **sujuvan** kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro saa kestää enintään 10 minuuttia ja muu puheenvuoro enintään 3 minuuttia. Tarvittaessa puheenjohtaja voi määritellä puheenvuorojen pituuden toisin.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

[Kuntalaki 102 § 2. mom.

Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.]

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretään puheenvuoron käyttämisen paikkaa koskeva säännös erillisestä pykälästä tähän kohtaan Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

92 § Puheenvuorojen käyttäminen

~~Puheenvuoron saaneen on puhuttava paikaltaan tai puhujakorokkeelta.~~

~~*Kuntalaki 102 § 2. mom.*~~

~~*Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.*~~

~~*[Siirretään tämä pykälä otsikon ”Puheenvuorot” alle Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]*~~

97 § Pöydällepano ~~ehdotus ja asian palauttaminen valmisteltavaksi~~

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, ~~palauttamisesta valmisteltavaksi~~ tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ~~ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan~~. Jos ehdotus hyväksytään ~~yksimielisesti tai äänestämällä~~, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ~~se ehdotus~~ hylätään, jatkuu ~~asian~~ käsittely.

Asia, jota ~~esitetään käsitellä~~ ensimmäisen kerran ~~valtuustolle valtuustossa~~ eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista ~~sitä~~ pyytää ~~asian pöydällepanoa~~.

~~Muussa tapauksessa~~ Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään ~~äänien enemmistöllä enemmistöpäätöksellä~~.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

~~Keskustelun kuluessa tehty~~ Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja ~~julistaa keskustelun päättyneeksi~~ päättää keskustelun. ~~Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.~~ Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

~~Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei ole kannatettu. Ryhmäpuheenvuorossa tehty ehdotus katsotaan kannatetuksi, jos ryhmässä on enemmän kuin yksi valtuutettu.~~

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

~~Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.~~

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretään äänestykseen otettavia ehdotuksia koskevat säännöt omaksi pykäläkseen Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

99 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

[Siirretään äänestykseen otettavia ehdotuksia koskevat säännöt omaksi pykäläkseen Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

100 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys on toimitettava avoimesti. ~~Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyiden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.~~

Jos ~~ehdotuksista on äänestettävä~~ äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, ~~jota laadittaessa on otettava huomioon, että:~~ Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. ~~ensiksi asetetaan~~ Ensin otetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. ~~Niistä~~ Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. , ja Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. jos asia koskee määrärahan myöntämistä, ~~asetetaan otetaan~~ ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä, sekä
3. jos ~~ehdotus on sellainen, että sen ehdotuksen~~ hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

[Siirretään äänestysjärjestystä koskevat säännöt samaan pykälään äänestystapaa koskevien sääntöjen kanssa Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti. Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

~~99 § Äänestysjärjestys~~

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

1. — ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. — jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä, sekä
3. — jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

[Siirretään äänestysjärjestystä koskevat säännöt samaan pykälään äänestystapaa koskevien sääntöjen kanssa Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti. Edellä mainitusta poiketen siirretään määräenemmistön kannatusta tai yksimielisyyttä koskeva sääntö uuteen pykälään "Äänestyksen tuloksen toteaminen" Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

101 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

[Siirretään määräenemmistön kannatusta tai yksimielisyyttä koskeva sääntö pykälästä "Äänestysjärjestys" uuteen pykälään "Äänestyksen tuloksen toteaminen" Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

102 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltävään asiaan liittyvän kunnanhallitukselle osoitettavan toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kunnanhallitukselle, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa sitä päätöstä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Pöytäkirja

103 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjasta noudatetaan soveltuvin osin, mitä pöytäkirjasta tässä säännössä ~~muutoin 8-luvussa~~ määrätään. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti.

~~Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päätä.~~

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

[Siirretään ”Pöytäkirjan tarkastus” pykälän sisältämät säännöt samaan mutta otsikoltaan laajennettuun pykälään ”Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen” kanssa. Kuntaliiton hallintosäännön vuonna 2023 päivittämän mallin mukaisesti. Samalla muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton hallintosäännön mallia.]

[Kuntalaki 106 §

Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.]

104 § Pöytäkirjan tarkastus

~~Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päätä.~~

[Siirretään ”Pöytäkirjan tarkastus” pykälän sisältämät säännöt samaan mutta otsikoltaan laajennettuun pykälään ”Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen” kanssa Kuntaliiton hallintosäännön vuonna 2023 päivittämän mallin mukaisesti.]

105 § Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine ~~muutoksenhakuohjeineen~~ ~~valitusosoituksineen~~ pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin ~~kuntalaissa~~ ~~kuntalain 140 §:ssä~~ säädetään.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

14 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

Vaalit

106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa **vaalitoimituksessa vaalissa** kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin.

~~Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoonlaitettu niin, suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.~~

Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle **nimenhuudon puheenjohtajan** määräämässä järjestyksessä.

~~Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ~~ne~~ liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.~~

~~Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle tai ehdokasparille, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretään äänestyslippuja ja arvonnassa käytettyjä lippuja koskevat säännökset tähän pykälään aiemmasta pykälästä "Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen" ja siirretään viimeinen kappale uuteen pykälään "Enemmistövaali" Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

107 § Enemmistövaali

~~Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle tai ehdokasparille, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu. Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia~~

henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

~~Toimitettaessa enemmistövaali~~ Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

[Siirretään ensimmäinen kappale pykälästä "Vaaleja koskevat yleiset määräykset" uuteen pykälään "Enemmistövaali" Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Siirretään pykälän "Vaalitoimituksen avustajat" sisältö pykälän viimeiseksi kappaleeksi Kuntaliiton hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~102 § Vaalitoimituksen avustajat~~

~~Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.~~

[Siirretään pykälän "Vaalitoimituksen avustajat" sisältö uuteen pykälään "Enemmistövaali" Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

~~Suhteellinen vaali~~

108 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on kolme jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

109 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

110 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa ~~sen listan~~ valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen seuraavassa §:ssä tarkoitetut oikaisut.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ~~asiamiehen toimittaman~~ ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana ~~kahdella tai~~ useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

~~Sitten kun edellä olevassa §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.~~

~~Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava.~~

~~Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

113 § Vaalitoimitus Suhteellisen vaalin toimittaminen

~~Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.~~

~~Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

~~Nimenhuudon päätyttyä~~ Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ~~toteaa ilmoittaa~~ vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ~~ilmoittaa toteaa~~ vaalin tuloksen valtuustolle.

~~Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa kuoressa.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretään äänestyslippuja ja arvonnassa käytettyjä lippuja koskevat säännökset pykälään "Vaaleja koskevat yleiset määräykset"]

Muut määräykset

~~113 § Valtuuston työryhmät~~

~~Valtuusto voi asettaa keskuudestaan työryhmiä, jotka työskentelevät valmistellen kunnan toiminta-ajatuksen ja strategioiden toteuttamisen kannalta keskeisiä asioita. Työryhmät voivat kutsua avukseen asiantuntijoita, palveluiden käyttäjien edustajia tms.~~

~~Työryhmät tekevät valtuustolle esityksiä ja määräajoin raportoivat työstään valtuustolle. Valtuusto voi tarvittaessa käydä lähetekeskustelua siitä, miten työryhmien esityksiä on valmisteltava.~~

[Poistetaan pykälä tarpeettomana Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Valtuusto voi perustaa työryhmiä ilman sitä koskevaa erillistä valtuutusta.]

15 Kokousmenettely Päätöksenteko- ja hallintomenettely muissa toimielimissä kuin valtuustossa

115 § Luvun määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan ~~toimielimissä~~ toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. ~~Valtuuston kokousmenettelystä määrätään luvussa 11.~~ Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

116 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

~~Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).~~

Toimielin voi pitää kokouksensa sähköisessä toimintaympäristössä, jolloin kokoukseen osallistutaan videoneuvottelua tai muuta soveltuvaa teknistä tiedonvälitystapaa käyttäen (sähköinen kokous).

Toimielimen kokous voi olla joko varsinainen kokous taikka sähköinen kokous.

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

117 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

118 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

119 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin ~~pitää kokouksensa päättämänään aikana ja paikassa päättää kokouksensa ajan ja paikan.~~

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

120 § Kokouksen koollekutsuminen Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

121 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

122 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

123 § Jatkokokous

Jos ~~kokousasioita~~ kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ~~ei ole saatu saada~~ ~~siinä~~ kokouksessa ~~käsitellyiksi~~ käsiteltyä, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille ~~on kuitenkin pyrittävä antamaan tieto jatkokokouksesta~~ lähetetään sähköinen viesti jatko-kokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

Jatkokokouksen ajasta ja paikasta päättää puheenjohtaja. Jatkokokouksen päätöksentekomenettelyn ei tarvitse olla sama kuin alkuperäisellä kokouskutsulla on mainittu.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

124 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, ~~joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa~~ Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä ~~tai toimielimen sihteeri voivat~~ toimittaa kutsun varajäsenelle.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

125 § Kokouksen pitäminen **sekä laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä ~~kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden~~ onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

~~Toimielin voi päättää ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.~~

~~Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta taikka jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.~~

~~Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.~~

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

126 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Puheenjohtaja saa varoituksen annettuaan määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

127 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta taikka jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Perustelut: Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja selvitykset. Valmistelun riittävyys tulee harkita tapauskohtaisesti.

128 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat ~~poissa estyneitä~~ tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

129 § Läsnäolo ~~toimielinten kokouksissa kokouksessa~~

Kunnanhallitus voi määrätä muihin toimielimiin (~~pois-lukien tarkastuslautakunta, valtuuston tilapäinen valiokunta, keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta~~) 1 – 2 edustajaa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen ~~tai kunnanjohtaja~~.

Edellä olevasta poiketen kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin keskusvaalilautakuntaan, vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan.

Kunnan eri toimielinten kokouksissa on jäsenten lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus:

- kunnanhallituksen kokouksessa valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla **kuntalain 18.2 §:n mukaan**
- muun toimielimen kokouksessa kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla, **ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.**

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin. **Kuntalain 101 §:n mukaisesti muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat suljettuja, jollei toimielin ole muuta päättänyt.**

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa.

Kunnanhallituksen edustuksesta valtuuston kokouksessa määrätään valtuuston luvussa.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

130 § Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.

131 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä, ellei jäljempänä toisin määrätä.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

~~Esittely sisältää aina kirjallisen selostuksen asiasta ja päätösehdotuksen.~~

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ~~ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta~~, pohjaehdotus on muutettu ehdotus.

~~Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta, Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päätä.~~

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. **Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.**

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

132 § Toimielinten esittelijät

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

Keskusvaalilautakunnan esittelijänä toimii keskusvaalilautakunnan sihteeri.

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii lautakunnan puheenjohtaja.

Sivistyslautakunnassa ja hyvinvointilautakunnassa esittelijänä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

Elinvoimalautakunnassa esittelijänä toimivat toimialallaan elinvoimajohtaja ja tekninen johtaja

Ympäristölautakunnassa esittelijänä toimii toimialallaan **tekninen johtaja elinvoimajohtaja**, johtava rakennustarkastaja ja ympäristöpäällikkö.

Palvelukeskuksen johtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen mikä tahansa lautakunnan asia. Esittelijän sijaisena toimii viranhaltija, jonka tehtävänä on sijaisena hoitaa asianomaisen virkatehtävät.

Elinvoimajohtajan Teknisen johtajan sijaisina esittelijöinä toimivat toimialallaan rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan vastuualueen esimiehet silloin, kun kunta on hakijana tai valvontapäätöksen kohteena.

133 § Esteellisyyden toteaminen Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on **lähtökohtaisesti** ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Toimielimen Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava **jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun henkilön** kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. **Virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään lukuun ottamatta toimielimen esittelijää, jonka esteellisyydestä päättää toimielin.** Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

134 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

135 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

136 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

137 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

138 § Äänestys ja **vaalit vaali**

~~Äänestyksestä ja vaalin toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valtuustoa koskevassa luvussa määrätään.~~

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä tässä säännössä määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa.

Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat tämän säännön Enemmistövaalia ja suhteellista vaalia koskevassa luvussa.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

139 § Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen

~~Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä.~~

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Mikäli pöytäkirjantarkastaja kieltäytyy tai on muuten estynyt tarkastamasta toimielimen pöytäkirjaa, pöytäkirja tarkastetaan toimielimen välittömästi seuraavassa kokouksessa.

~~Pöytäkirja pidetään nähtävänä toimielimen päättämänä aikana kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa säädetään.~~

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään **ainakin**:

Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä- ja poissaolleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä sekä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- asian yksilöivä asiatunnus
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus

- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu;
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- päätöksen toteaminen asiassa tehty päätös sekä
- eriävä mielipide.

Lailisuustietoina Muina tietoina

- salassapitomerkinnot
- muutoksenhakuohjeet
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pidosta pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.

Pöytäkirjaan liitettävässä muutoksenhakuohjeissa on mainittava valitusviranomaisen, valitusaika ja mitä valituskirjaan on liitettävä liitetään päätöksiä koskevat muutoksenhakuohjeet.

Päätökseen, johon ei saa hakea muutosta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

Mitä edellä on määrätty, Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemiin päätöksiin.

Kunnanhallitus voi antaa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

140 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle

Kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomaisen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioonottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

141 § Kunnanhallituksen ja lautakunnan otto-oikeus

Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi **voi** päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja tai kunnanjohtaja.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

[Lisätään uusi menettelyä selkeyttävä säännös Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi ~~ke-~~ **kyseisen** palvelukeskuksen johtaja.

142 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään päätöksistä lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joita ei voi ottaa kunnanhallituksen ratkaistavaksi tai joista kunnanhallitus on erikseen päättänyt, ettei ~~ilmoitusvelvollisuutta ole se käytä otto-oikeuttaan.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään päätöksistä lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joita ei voi ottaa lautakunnan ratkaistavaksi, tai joista lautakunta on päättänyt, ettei ~~ilmoitusvelvollisuutta ole se käytä otto-oikeuttaan.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. **Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.** Viranhaltijapäätöksissä **ilmoitus on tehtävä** seitsemän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti kunnanhallituksen (ja lautakunnan) puheenjohtajalle ja esittelijälle.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

16 Muut määräykset

~~60 § Tiedottaminen~~

~~Kunnan tiedottamista johtaa kunnanhallitus, joka hyväksyy yleiset ohjeet kunnan tiedottamisen periaatteista.~~

~~[Siirretään tiedottamista koskeva pykälä §:ään 17 Kunnanhallituksen päätösvalta.]~~

143 § ~~Haasteiden ja virallisten tiedonantojen vastaanotto~~ Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

~~Kunnanjohtajan ohella kunnan puolesta haasteita ja muita virallisia tiedonantoja vastaanottavat Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanjohtaja, palvelukeskuksen johtaja, tulosalueiden esihenkilöt, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja sekä kunnanjohtajan valtuuttama muu kunnan asialla oleva työntekijä/viranhaltija.~~

~~Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan toimialan johtava viranhaltija.~~

~~[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]~~

144 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevissa asioissa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

145 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain syyskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista asioissa 30.6. mennessä tehdyistä kunnan toimintaa koskevista käsittelemättömistä aloitteista ja niiden johdosta perusteella suoritetuista toimenpiteistä ja seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä 31.12. mennessä tehdyistä kunnan toimintaa koskevista aloitteista ja niiden johdosta perusteella suoritetuista

toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

~~Kunnanhallituksen ja lautakunnan tehtäväalueella tehdyistä Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on vastaavasti esitettävä tiedot kunnanhallitukselle ja asianomaiselle lautakunnalle annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.~~

[Siirretään aloitteen käsittelyä koskevat säännöt §:n "Aloiteoikeus" alta omaksi pykäläkseen ja muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

146 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

~~Jos aloite vaatii erityistä valmistelua, sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle 30 päivän kuluessa aloitteen tekemisestä. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.~~

~~Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.~~

[Siirretään aloitteen tekijälle annettavia tietoja koskevat säännöt §:n "Aloiteoikeus" alta omaksi pykäläkseen ja muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

147 § Asiakirjan allekirjoittaminen

Kunnanvaltuuston ja hallituksen ~~päättämät sopimukset ja sitoumukset päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen~~ allekirjoittaa kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja varmentaa asianomaisen palvelukeskuksen johtaja tai tulosalueen esimies, hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, hallintopäällikkö, maankäyttöinsinööri tai kunnanhallituksen valtuuttamat muut luottamushenkilöt tai viranhaltijat.

~~Valtuuston ja kunnanhallituksen toimitusasiakirjat ja kirjelmät toimituskirjan ja kirjelmän~~ allekirjoittaa kunnanjohtaja tai ~~hallintokeskuksen konsernipalvelujen palvelukeskuksen~~ asianomaisen tulosalueen ~~esimies esihenkilö,~~ hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja tai kunnanhallituksen määräämä muu viranhaltija.

Muun toimielimen ~~puolesta allekirjoittajina toimii päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen~~ allekirjoittaa toimielimen puheenjohtaja, palvelukeskuksen johtaja, tulosalueen ~~esimies esihenkilö,~~ asian esitellyt viranhaltija tai toimielimen sihteeri, ellei kyseinen toimielin tai palvelukeskuksen johtaja ole toisin päättänyt.

~~Muun toimielimen toimituskirjan ja kirjelmän~~ allekirjoittaa toimielimen puheenjohtaja, palvelukeskuksen johtaja, tulosalueen ~~esimies esihenkilö, asian~~

~~esiteltyt viranhaltija~~ tai toimielimen sihteeri, ellei kyseinen toimielin tai palvelukeskuksen johtaja ole toisin päättänyt.

~~Milloin viranhaltijalle on johtosäännöllä tai sen nojalla annettu päätösvaltaa, hän allekirjoittaa asiaa koskevan pöytäkirjan, sopimuksen ja muun asiakirjan. Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämissään asioissa.~~

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtajan määräämä henkilö, muu toimielimen alainen viranhaltija tai muu toimielimen määräämä henkilö.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

148 § ~~Asiakirjoista perittävät lunastukset sekä niiden Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut~~

~~Tavanomaisesta tiedon antamisesta~~ Pöytäkirjanotteesta, kopiosta ja muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

~~Erytistoimenpiteitä vaativan tiedon antamisesta asiakirjasta, kopiosta tai muusta tulosteesta~~ Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhaun peritään kiinteä perusmaksu, joka voidaan porrastaa tiedonhaun vaativuuden mukaan. ~~Perusmaksun lisäksi peritään~~ Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

~~Jos asiakirja ei ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti pidetystä asiakirjarekisteristä ja tiedonhaun erityistoimenpiteitä vaativa tieto asiakirjasta annetaan suullisesti tai antamalla asiakirja viranomaisten luona luettavaksi tai jäljennettäväksi taikka lähettämällä se sähköpostin välityksellä, aiheutuneita kustannuksia vastaavana maksuna peritään vain kiinteä perusmaksu tiedonhaun vaativuuden mukaan porrastettuna.~~

Kunnanhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

[Muutetaan menettelyä koskevat säännökset Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

17 Kokouspalkkiot Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

149 § Soveltamisala

Kunnan luottamushenkilöille maksetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän luvun mukaan.

Kunnan viranhaltijoille ja työntekijöille maksetaan kokouspalkkiota siten, kun tämän luvun 116, 117, 119 ja 120 §:ssä on tarkemmin määrätty.

Tätä hallintosäännön lukua sovelletaan kunnan luottamushenkilöille kuntalain ja valtuuston päätösten mukaisesti maksettaviin palkkioihin ja kustannusten korvauksiin.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

150 § Osa-aikaisten kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan palkkio

Osa-aikaisen kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan palkkion määrää kunnanvaltuusto puheenjohtajan valinnan yhteydessä.

151 § Kokouspalkkiot

~~Kunnan~~ Kuntalain mukaisten toimielinten kokouksista maksetaan palkkiota seuraavasti:

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

1. Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus ~~88 110~~ 150 euroa.

Nuorisovaltuuston edustajille maksetaan osallistumisesta kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen kokoukseen 50 %:n suuruinen korvaus siitä palkkiosta, mikä suoritetaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen varsinaiselle jäsenelle.

2. Lautakunnat sekä hallituksen ja lautakuntien jaostot ~~60-75~~ 120 euroa.

Nuorisovaltuuston edustajille maksetaan osallistumisesta kunnanhallituksen ja lautakunnan kokoukseen 50 %:n suuruinen korvaus siitä palkkiosta, mikä suoritetaan kunnanhallituksen ja lautakunnan varsinaiselle jäsenelle.

Keskusvaalilautakunnan ja vaalilautakunnan niistä kokouksista, joissa se tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat tai laskee annetut äännet, palkkio maksetaan 159 §:n mukaisesti.

3. Valtuustoinfo ~~60-75~~ 100 euroa

Nuorisovaltuuston edustajille maksetaan osallistumisesta valtuustoinfoon 50 %:n suuruinen korvaus edellä mainitusta palkkiosta.

4. Kunnanhallituksen tai lautakunnan nimeämät työryhmät ja vastaavat tilaisuudet tai kunnan edustajana toimiminen toisen yhteisön toimielimessä 75 euroa

Kunta ei maksa päällekkäistä palkkiota edustamisesta sellaisessa toimielimessä, josta vastaava muu yhteisö kuin Vihdin kunta maksaa edustajilleen palkkion. Palkkion maksamisen edellytyksenä on se, että kokouksesta on kirjattu pöytäkirja tai muistio.

5. Muut toimielimet ~~28 35~~ euroa. Toimielimiksi katsotaan myös kuntalain mukaiset toimikunnat, valtuustoasiain neuvottelukunta, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto.

[Palautetaan palkkiot aiemmalle tasolle Vihta-toimenpiteen lakattua. Lisätään kohdaksi 4 uusi palkkio yhdenvertaisuuden ja selkeyden lisäämiseksi.]

Toimielimen puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle sekä toimielimen sihteerille ja kunnanhallituksen esittelijälle maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna, pois lukien valtuustoinfo ja valtuustoasiain neuvottelukunta.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kunnanhallituksen kokoukseen, samoin kuin kunnanhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu muun toimielimen kokoukseen, maksetaan kokouspalkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen toimielimen jäsenelle.

~~Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta maksetaan tässä §:ssä mainitun kokouspalkkion lisäksi 50 % sanotun kokouspalkkion määrästä jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden. Kokouksesta, jossa toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 50 prosenttia peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta. Kokouspalkkio voi kuitenkin olla enintään kaksinkertainen alkuperäiseen kokouspalkkioon verrattuna. Toimielimen puheenjohtajana toimivan luottamushenkilön sekä toimielimen sihteerin ja kunnanhallituksen esittelijän alkuperäisenä kokouspalkkiona pidetään tässä 50 %:lla korotettua kokouspalkkiota.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Viranhaltijoille ja työntekijöille maksetaan palkkio edellä mainituin perustein virka-ajan ulkopuolisista kokouksista. Kokouspalkkio maksetaan viranhaltijalle tai työntekijälle, joka on kokouksessa toimivaltaisen viranomaisen määräyksen nojalla muulloin kuin säännöllisenä työaikanaan vähintään puoli tuntia tai niin, että kokous alkaa vähintään kaksi tuntia hänen varsinaisen työaikansa päättymisen jälkeen tai liukuvassa työajassa klo 17 alkaen.

Kokouspalkkiota ei makseta viranhaltijalle tai työntekijälle, joka saa kokouksen ajalta virka- tai työehtosopimuksen mukaisen lisä-, yli-, ilta-, yö- tai sunnuntaityökorvauksen tai eri palkan tai palkkion kokouksessa suoritettavasta tehtävästä.

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisessa liukuvassa työajassa olevan viranhaltijan tai työntekijän varsinaisen työajan katsotaan alkavan liukuma-ajan alkaessa ja päättyneen liukuma-ajan päättyessä.

152 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Kokouspalkkio maksetaan 50 prosentilla alennettuna. Kokouspalkkion maksamisen edellytyksenä on, että jäsen on osallistunut menettelyyn.

[Lisätään sähköisestä päätöksentekomenettelystä maksettava palkkio Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

153 § ~~Samana päivänä pidetyt kokoukset~~ Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta

Jos toimielin pitää samana kalenterivuorokautena useamman kuin yhden kokouksen Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai katselmus tai toimitus, katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi samaksi kokoukseksi.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

154 § Vuosipalkkiot

Toimielinten puheenjohtajille maksetaan edellä 116 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi kokousten valmistelusta ja kunnan edustamisesta neuvotteluissa, tilaisuuksissa, tapaamisissa ja vierailuissa, joista ei erikseen makseta korvauksia sekä muista puheenjohtajan tehtävistä palkkiota vuosittain seuraavasti:

Kokouspalkkioiden lisäksi maksetaan kokousten ulkopuolella toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä seuraavat vuosipalkkiot:

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	2400 ~~3000~~ 4000 euroa
Kunnanvaltuuston varapuheenjohtajat	800 ~~1000~~ 1500 euroa
Kunnanhallituksen puheenjohtaja	2800 ~~3500~~ 5000 euroa
Kunnanhallituksen varapuheenjohtajat	800 ~~1000~~ 2000 euroa
Lautakunnan puheenjohtaja, lukuun ottamatta keskusvaalilautakuntaa ja äänestysalueiden vaalilautakuntia	800 ~~1000~~ 1500 euroa
Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja maksetaan vaalivuosina	500 euroa

Mikäli puheenjohtaja Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut yhdenjaksoisesti yhtäjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 3/5:osa siihen saakka, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään. Sen jälkeiseltä ajalta on varapuheenjohtajalla oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Palautetaan palkkiot aiemmalle tasolle Vihta-toimenpiteen lakattua.]

155 § Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen

Kun luottamushenkilö on toimielimen kokouksessa läsnä muun kuin toimielimen puheenjohtajuuden tai jäsenyyden perusteella, maksetaan hänelle kokoukseen osallistumisesta toimielimen jäsenen kokouspalkkio.

Mitä 1 momentissa on määrätty, sovelletaan luottamushenkilöön, joka on asiantuntijana kutsuttu kuultavaksi sellaisen toimielimen kokoukseen, jonka jäsen tai puheenjohtaja hän ei ole.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti.]

156 § Tarkastus, katselmus, ~~neuvottelu~~, tai muu vastaava toimitus

Tarkastuksesta, katselmuksesta tai muusta vastaavasta toimituksesta, johon kunnan toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan kokouspalkkiota 30 euroa.

Edellä 1 momentissa mainittuihin katselmuksiin ja toimituksiin sovelletaan ~~117 §:n~~ tämän luvun määräyksiä samana kalenterivuorokautena pidetyistä kokouksista.

Yli kolme tuntia kestävästä katselmuksesta tai muusta 1 momentin mukaisesta toimenpiteestä maksetaan 1 momentissa mainitun palkkion lisäksi 50 % sanotun palkkion määrästä jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden.

157 § Kuntien yhteistoimintaelimet

~~Kuntayhtymien yhtymäkokouksiin ja kuntalaissa tarkoitettuihin kuntien yhteisiin toimielimiin, yhtymähallituksiin ja KUUMA-johtokuntaan valittujen luottamushenkilöiden kokouspalkkioista on voimassa, mitä edellä 116-119 §:issä on määrätty kunnanvaltuuston jäsenten palkkiosta.~~

Kuntayhtymien yhtymäkokousten ja kuntalaissa tarkoitettujen kuntien yhteisten toimielinten, yhtymähallituksen ja KUUMA-johtokunnan kokoontumisista maksetaan puheenjohtajalle ja jäsenelle vastaava palkkio kuin kunnanvaltuuston puheenjohtajalle ja jäsenelle. Palkkio maksetaan edellytyksellä, ettei kuntayhtymä tai muu kunta maksa palkkiota.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

158 § Kuuma-seudun liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan palkkiot

Sen estämättä, mitä ~~tämän säännön 118 ja 120 §:issä~~ todetaan tässä luvussa on edellä määrätty, Kuuma-seudun liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan vuosipalkkiona 1000 euroa sekä kokouspalkkioita Kuuma-seudun liikelaitoksen johtokunnan kokouksesta 120 euroa.

159 § Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta, -toimikunta ja kotiäänestyksen vaalitoimitsija

Keskusvaalilautakunnan ja vaalilautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle, vaalitoimikuntaan kuuluvalla sekä kotiäänestyksen vaalitoimitsijalle

maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota, johon samalla sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä seuraavasti:

1. keskusvaalilautakunnan jäsenen osallistuessa ennakoäänien tai vaalipäivän äänien laskentaan, vaalilautakunnan jäsenen osallistuessa vaalipäivän työskentelyyn, vaalitoimikunnan jäsenen osallistuessa laitosäänestyksen toimittamiseen sekä kotiäänestyksen vaalitoimitsijan osallistuessa kotiäänestyksen toimittamiseen palkkio on
  - yli 6 tuntia ~~100~~ 150 euroa
  - 4-6 tuntia ~~80~~ 120 euroa ja
  - alle 4 tuntia ~~60~~ 90 euroa.
2. Puheenjohtajalla tai puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle palkkio maksetaan 50 %:lla korotettuna.

Muista kuin laskentatyötä koskevista kokouksista maksetaan palkkiota ~~116~~ Kokouspalkkiot §:n mukaan.

160 § Palkkion maksamisen edellytykset

Palkkion maksaminen perustuu pöytäkirjaan tai luottamustehtävän hoitamisesta laadittuihin muistioihin, johon on asianmukaisesti merkitty kokouksen/ tilaisuuden kesto, läsnäolijat ja sekä saapumiset ja poistumiset.

Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

[Lisätään uusi pykälä Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallin mukaisesti. Sen sijaan pykälään ei oteta Kuntaliiton hallintosäännön mallissa olevia säännöksiä tilanteissa, joissa jäsen tai puheenjohtaja ei ole läsnä koko kokouksen aikaa.]

~~161 § Eryristehtävät Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen~~

~~Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä luvussa, kunnanhallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.~~

~~Kunnanhallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän luvun soveltamisesta.~~

~~Toimivalta ratkaista erimielisyys, joka on syntynyt tämän luvun mukaisen palkkion ja korvauksen määrästä tai perusteesta taikka molemmista, on kunnanhallituksella.~~

~~[Siirretty luvun viimeiseksi.]~~

161 § Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaus

Luottamushenkilölle maksetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista ~~114~~ §:ssä tarkoitetuista kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä. Korvaus maksetaan kultakin alkavalta tunnilta, enintään kuitenkin kahdeksalta

tunnilta ~~kalenteri~~vuorokaudessa. ~~Tunti~~Korvauksen enimmäismäärä on 22 euroa tunnilta.

~~Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä~~ Luottamushenkilön tulee esittää ansionmenetyksestä työnantajan todistus siitä, ~~Todistuksesta josta on myös~~ käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut ~~hänen työaikaansa~~ korvauksen hakijan työaikaa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

~~Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa,~~ Elinkeinonharjoittajien tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään.

~~Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys tällaisista kustannuksistaan. Kustannusten enimmäismäärään noudatetaan, mitä edellä 1-momentissa on määrätty.~~

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyksen korvauksia laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut.

Kunnan palveluksessa olevan luottamushenkilön tulee ilmoittaa hyvissä ajoin luottamustehtävän edellyttämästä poissaolosta esihenkilölle. Esihenkilön tehtävänä on, työtilanne huomioon ottaen, antaa lupa luottamustehtävän hoitamiseen. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

162§ Vaatimuksen esittäminen

~~Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus korvaukseen on syntynyt. Vaatimus osoitetaan sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.~~

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaushakemus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa toimielimen sihteerille.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

163 § Palkkion maksamisaika

Tässä säännössä mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain. Ansionmenetyskorvaukset voidaan maksaa kuitenkin korvauspyynnön esittämistä seuraavan kuukauden palkanmaksupäivänä.

164 § Matkakustannusten korvaus korvaaminen

~~Luottamushenkilöiden, Luottamushenkilön, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston jäsenen ja varajäsenen kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista maksetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvin osin hoitamisesta johtuvat matkakustannukset korvataan~~ kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Nuorisovaltuuston jäsenen tässä luvussa mainituista kokouksista maksetaan matkakustannusten korvausta edellä mainitulla tavalla. Tässä pykälässä mainitut muut kuin matkakorvaukset eivät koske koulutus- ja kurssipäiviä.

~~Luottamushenkilölle, joka vammansa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.~~

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan soveltuvin osin Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia.]

165 § Erityistehtävät Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen

~~Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä luvussa, kunnanhallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.~~

Kunnanhallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän luvun soveltamisesta.

Toimivalta ratkaista erimielisyys, joka on syntynyt tämän luvun mukaisen palkkion ja korvauksen määrästä tai perusteesta taikka molemmista, on kunnanhallituksella.

[Muutetaan sanamuoto vastaamaan Kuntaliiton vuonna 2023 päivittämän hallintosäännön mallia. Siirretty luvun viimeiseksi]

16 Voimaantulosäännökset?